

Miljøgodkendelse

på Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup

I henhold til § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v af husdyrbrug

Februar 2016

HØRSENS KOMMUNE

Landbrug
Rådhusvej 4, 8700 Horsens

SILJEBJERGGAARS SVINEPRODUKTION APS
Bredvadmøllevej 42
8740 Brædstrup

Landbrug
Sagsbehandler:
Jeanette Stabell Jensen
Direkte: 76 29 26 03

www.horsens.dk

Sagsnr. 09.17.00-P19-9-15
Dato: 3. februar 2016

Miljøgodkendelse efter § 12 i husdyrbrugsloven¹

Horsens Kommune fremsender hermed afgørelse om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup, som drives under CVR nr. 14361073.

På ejendommen har Horsens Kommune godkendt at besætningen ændres til en produktion på 1000 stk. årssøer med smågrise op til 7,4 kg svarende til 228,63 DE beregnet efter gældende husdyrgødningsbekendtgørelse².

Afgørelsen annonceres på kommunens hjemmeside (www.horsens.dk) under Kommunen, Afgørelser og Aktindsigt, fra onsdag den 3. februar 2016.

Afgørelsen sendes med digital post. Såfremt afgørelsen ønskes tilsendt i en printet udgave kan der rettes henvendelse til sagsbehandleren.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse.

Klageberettigede er afgørelsens adressat, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt lokale foreninger hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Natur- og Miljøklagenævnet.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Horsens Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Horsens Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Horsens Kommune. Horsens Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

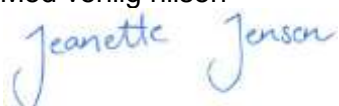
² Bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødnings, ensilage m.v.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, hvilket betyder at en klage skal være indgivet inden den 2. marts 2016. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra offentliggørelsen.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning for udnyttelse af afgørelsen, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbrugslovens § 81.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt for domstolene inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt, jf. § 90 i husdyrbrugsloven.

Med venlig hilsen

Jeanette Stabell Jensen
Agronom
Tlf. 76 29 26 03
Mail: jstj@horsens.dk

Denne afgørelse er sendt med digital post til følgende:

Ansøger:

Silkeborggård, Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup, CVR nr. 14361073

Parter

Tove Winther, Ydinggade 25, 8752 Østbirk

Christian Winther, Gammel Skolevej 29, 8660 Skanderborg

Preben Kruuse Rasmussen, Skovhøjvej 3, 8752 Østbirk

Jørgen Røjgaard, Bredvadmøllevej 30, 8740 Brædstrup

Bente Harpøth Birk, Skanderborgvej 23, 8740 Brædstrup

Torben Ditlev Sorgenfri Pedersen, Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup

Organisationer:

Danmarks Naturfredningsforening, CVR nr. 60804214

Danmarks Fiskeriforening, CVR nr. 17915746

Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedpostkasse, CVR. nr. 37099015

Dansk Ornitologisk Forening hovedafdeling, CVR. nr. 54752415

Det økologiske Råd, CVR. nr. 15428376

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, CVR. nr. 12070918

Ferskvandsfiskerforeningen for Danmark, CVR. nr. 25145615

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CVR. nr. 31445418

Forbrugerrådet, CVR. nr. 63870528

Følgende er orienteret via elektronisk post:

Ansøger:

Jacob Justesen, Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup, jacob@silkeborggaard.dk

Konsulent:

Nina Gamby, Gråkjær Miljøcenter, Lundvej 24, 8700 Horsens, ng@graakjaer.dk

Finn N. Jensen, Planteavlskonsulent ApS, Herningvej 23, 7300 Jelling,
kontakt@planteavlskonsulenten.dk

Organisationer

Danmarks Naturfredningsforening lokalkomite: dnhorsens-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbunds miljøkoordinator: jka@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokalafdeling.: horsens@dof.dk

**Miljøgodkendelse af
Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup
i henhold til § 12, jf. reglerne i
lov om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug.**

Skema 76952, version 5

Læsevejledning

Godkendelsen er bygget op således, at de vilkår som produktionen kan ske under, findes først i dokumentet. Herefter kommer et kort resume af resultatet af de vurderinger der ligger til grund for vilkårene.

De efterfølgende afsnit af godkendelsen rummer alle dels en miljøteknisk beskrivelser af forholdene på ejendommen og efterfølgende kommunens vurdering af påvirkningerne fra produktionen. Sidst i dokumentet findes bilag.

Anvendelse af Bedst Tilgængelige Teknologi er vurderet i de relevante afsnit.

Copyright

*Kort er gengivet af Horsens Kommune med tilladelse fra Geodatastyrelsen. Copyright Geodatastyrelsen.
Luftfotos – er gengivet af Horsens kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI*

1.	Generelle forhold.....	3
1.1	Indledning.....	3
1.2	Kontaktoplysninger og ansøgningen.....	3
1.3	Resume af godkendelsen.....	4
1.4	Naboorientering, partshøring, samt offentlighedsprocedure.....	9
1.5	Vilkår for godkendelsen.....	10
1.6	Udnyttelse af godkendelsen og behovet for supplerende tilladelser m.v.....	14
1.7	Tidsplan for projektet og godkendelsens gyldighed.....	14
1.8	Revurdering.....	15
2	Anlægget.....	15
2.1	Dyrehold og management samt beregning af BAT.....	15
2.2	Lokalisering og faste afstandskrav.....	21
2.3	Energi og vandforbrug.....	26
2.4	Gener.....	29
2.5	Forurening.....	35
3	Arealerne.....	45
3.1	Markoplysninger.....	45
3.2	Gødningsregnskab.....	48
3.3	Nitrat (overfladevand).....	51
3.4	Nitrat (grundvand).....	54
3.5	Fosfor.....	56
3.6	Ammoniak fra udbringning.....	58
3.7	Gener fra udbringning.....	61
4	Samlet beskrivelse og vurdering af BAT.....	62
5	O-alternativ.....	62
6	Forurening, uheld og ophør.....	63
7	Bilag.....	65
7.1	Oversigt over bygning og anlægs nr.....	65
7.2	Kort over afløb til regnvand fra tagflader.....	66
7.3	Oversigt over målte afstande i relation til placeringskrav.....	67
7.4	BAT- beregning i forhold til ammoniak og fosfor.....	68
7.5	Transportruter.....	69
7.6	Udspretningsarealer.....	71
7.7	Arealer i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).....	72
7.8	Anlægget og nærmeste Natura 2000-område.....	73
7.9	Anlægget og de nærmeste kategori 2- og 3-arealer.....	73
7.10	Liste med ejere af udbringningsarealer.....	74
7.11	Erklæring om opbevaringskapacitet.....	75
7.12	Beredskabsplan.....	76
7.13	Miljøstyrelsens notat om sædskifter.....	86

1. Generelle forhold

1.1 Indledning

Der er den 15. maj 2015 søgt om ændringer i den eksisterende husdyrproduktion på Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup

Der er ansøgt om etablering af en ny stald, som indrettes med 252 farestier til løsgående diegivende søer. Desuden ændres svinebesætningen fra 780 stk. årssøer og 16.500 stk. smågrise (7,4-28 kg), svarende til 243,05 dyreenheder (DE) til en produktion bestående af 1000 stk. årssøer med grise til 7,4 kg, svarende til 228,60 DE. Ændringen medfører en reduktion i de beregnede antal DE på 14,46 DE, beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse¹ nr. 1318 af 26. november 2015.

Ansøgningen er indsendt af Jacob Justesen, Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup.

Kommunen har gennemgået de indsendte oplysninger, og herefter foretaget en vurdering af det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne ud fra reglerne og beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven².

Kommunens vurdering fremgår af de efterfølgende afsnit og danner sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsen.

Vilkårene i denne godkendelse sikrer at projektet kan gennemføres uden, at der sker en væsentlig påvirkning af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

1.2 Kontaktoplysninger og ansøgningen

Dette afsnit indeholder ansøgers kontaktoplysninger samt oplysninger til identifikation af husdyrbruget

Ansøgers tekst

Kommunikations e-mail

E-mail adresse der bliver brugt til kommunikation mellem ansøger og sagsbehandler:
ng@graakjaer.dk og jacob@siljbjerggaard.dk

Ejendomme og ejendomsnumre

Navn	Ejendomsnummer	CVR/P nummer
Siljbjerggård	6150297292	14361073

Adresse	Postnummer	By
Bredvadmøllevej 42	8740	Brædstrup

Matrikler på ejendommen

Underup By, Underup	37av
Underup By, Underup	37o
Underup By, Underup	37æ
Underup By, Underup	5l
Underup By, Underup	6a

¹ Bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

² Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Underup By, Underup	6c
Underup By, Underup	6d
Underup By, Underup	6e
Underup By, Underup	6f
Underup By, Underup	9b
Underup By, Underup	9d

CHR på ejendommen

95486

Ansøger

Silkeborggård
Bredvadmøllevej 42
8740 Brædstrup

Mobil: 20 78 12 99   Mail: jacob@silkeborggaard.dk

Konsulent

Nina Gamby, Gråkjær Miljøcenter
Lundvej 24
8700 Horsens

Mobil: 24 85 73 56   Mail: ng@graakjaer.dk

Kontaktperson på bedriften

Jacob Justesen
Bredvadmøllevej 42
8740 Brædstrup

Mobil: 20 78 12 99   Mail: jacob@silkeborggaard.dk

Kommune

Horsens

Sagsbehandler og tilsynsførende:

Jeanette Stabell Jensen
Rådhusstorvet 4
8700 Horsens

Tlf.nr: 76 29 26 03   Mail: jstj@horsens.dk

Ansøgningskema nr.: 76952, version 5

Ansøgning indsendt første gang: 15. maj 2015
Ansøgning indsendt sidste gang: 10. december 2015

1.3 Resume af godkendelsen

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser er herunder beskrevet i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i projektet og konsekvenserne af godkendelsen af projektet.

Beskrivelse af ansøgningen

Ejendommen på Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup ligger i det åbne land. Der er på nuværende tidspunkt er en svineproduktion med søer og smågrise på ejendommen.

I november 2012 afgjorde Horsens Kommune en anmeldelse om ændret dyrehold på ejendommen efter § 31 i husdyrbrugsloven. Anmeldelsen gav mulighed for 780 årssøer og 16.500 smågrise (7,4-28 kg).

Horsens Kommune modtog den 17. marts 2015 en anmeldelse om etablering af ny farestald i henhold til anmeldereglerne i § 30 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014). Ansøgningen kunne ikke opfylde forudsætningerne i § 30, hvorfor Horsens Kommune vurderede at den anmeldte ændringen var omfattet af godkendelsespligt jf. § 12 i husdyrbrugsloven³ og derfor udløser krav om miljøgodkendelse.

Efterfølgende har ansøger valgt at ansøge om en større farestald til flere søer og at ændre produktionen på ejendommen, således at der kun er årssøer med smågrise til fravæning (7,4 kg), således at antallet af årssøer øges, mens smågrisene fremadrettet vil blive fjernet fra ejendommen ved fravæning.

Der vil derfor fremadrettet være en produktion på 1000 stk. årssøer med smågrise op til 7,4 kg, svarende til 228,63 DE beregnet efter gældende husdyrgødningsbekendtgørelse⁴.

Der bygges i forbindelse med ændringen en ny farestald og tre nye kornsiloer. Derudover ændres eksisterende smågrisestald med fuldspalter til løbe- og drægtighedsstald med delvis spaltegulv til løsgående søer.

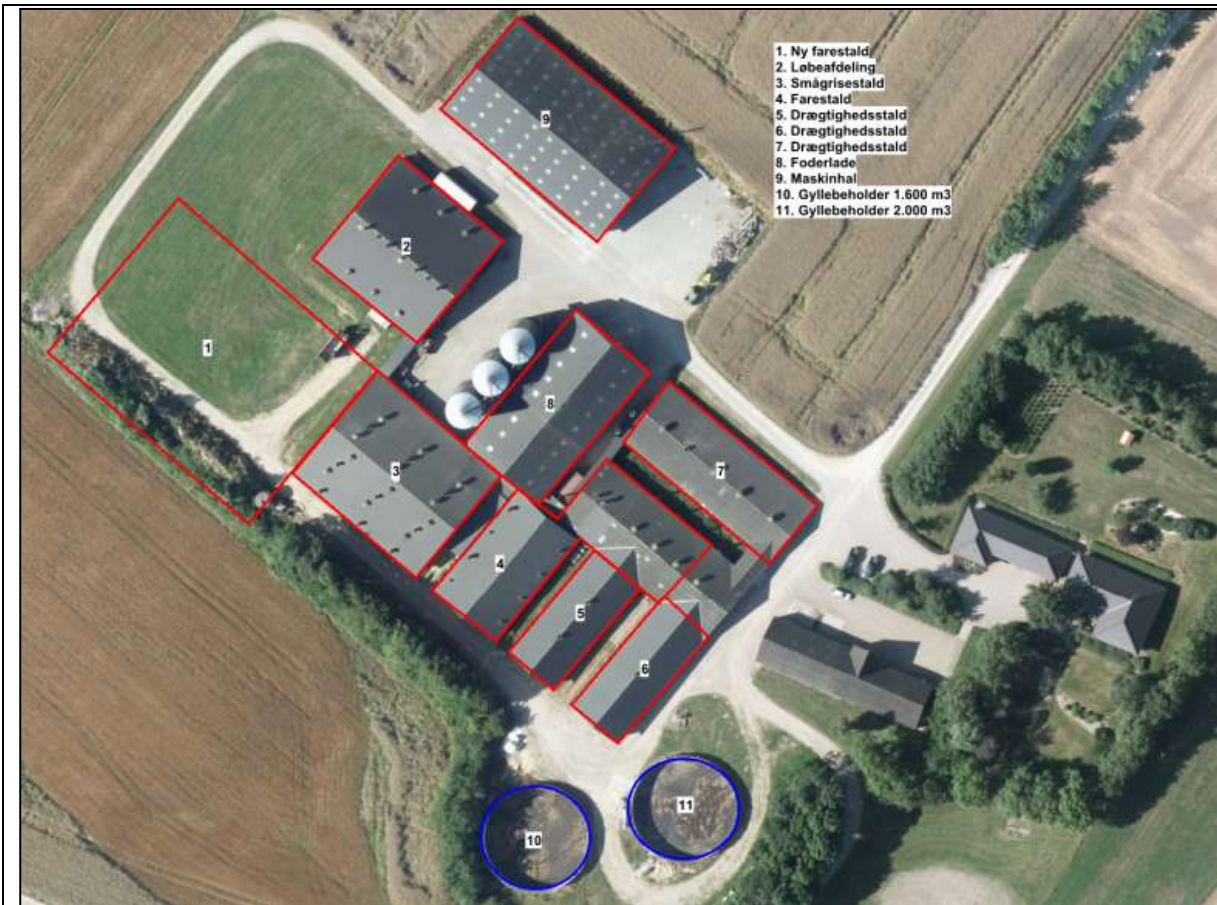
Ejendommens beliggenhed

Anlægget etableres i landzone med god afstand til de omkringliggende beboelser i området.

Den nye farestald placeres i forlængelse af den eksisterende smågrisestald, se nedenstående luftfoto. Placeringen er valgt, da det er den mest hensigtsmæssige i forhold til den eksisterende bygningsmasse, samt det forhold at en anden placering enten ville være meget tæt ved beboelsen på ejendommen eller være at betragte som et fritliggende anlæg.

³ Bekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

⁴ Bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Nærmeste nabo er Degnemosen 1 som ligger ca. 430 meter øst for anlægget. Nærmeste samlede bebyggelse i landzone er Underup, som ligger ca. 530 meter øst for anlægget, og nærmeste byzone er Østbirk ca. 4.2 km nordøst for ejendommen.

Horsens Kommune har gennemgået de gældende afstandskrav i husdyrbrugsloven, og alle afstandskrav overholdes ved den ansøgte placering.

Eventuelle gener fra produktionen (lugt, støj, fluer m.v.)

Beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk i skema 76952 viser, at lugtgenekriterierne er overholdt. Dermed forventes ingen væsentlige lugtgener ved beboelser.

De generelle krav til støj forventes at være overholdt med den beskrevne indretning, og med baggrund i afstandene, forventes der ikke at opstå støjgener ved de omkringboende. Fluer og skadedyr bekæmpes ved at etablere foranstaltninger, svarende til de enhver tid gældende retningslinjer, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt.

Ændringen af produktionen på ejendommen vil resultere i færre transporter af tung trafik til og fra ejendommen. Det forventes at der vil være ca. 466 transporter årligt, svarende til ca. 9 transporter om ugen, hvilket er ca. 1 transport mindre om ugen i forhold til den nuværende drift. Alle grænser for tilladeligt støj vil blive overholdt, og det tilstræbes at transporterne sker i dagstimerne. Derudover vil det kun være få transporter med husdyrgødning, der vil foregå gennem samlet bebyggelse/by.

Udkørsels fra ejendommen vil ikke påvirke omkringboende, idet der ikke ligger beboelser ved udkørslen fra ejendommen. Der er gode oversigtsforhold omkring udkørslen, og det er derfor vurderet at der ikke er behov for tiltag i forhold til nudrift.

Den største andel af transporter udgøres af kørsel med hhv. husdyrgødning og levering af foder. Transporter med husdyrgødning er sæsonbetinget, og er begrænset til enkelte af årets dage, mens levering af foder sker løbende hen over året.

Samlet vurderer Horsens Kommune, med baggrund i de beskrevne tiltag, at produktionen ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuldt natur

Da miljøgodkendelsen er indsendt første gang i maj 2015, er der et generelt ammoniakreduktionskrav på 30 % som skal overholdes, før der kan gives en miljøgodkendelse. Det ansøgte projekt opfylder kravet ved at:

- Anvende delvis fast gulv i den nye farestald
- Reduktion af foderenheder og råprotein i forhold til gældende norm
- Flere fravænnede smågrise pr. årssø samt en højere fravænningsvægt end normen

Nærmeste Natura 2000-område nr. 52, Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå, ligger ca. 7,3 km nord for ejendommens anlæg. Projektet vurderes med begrundelsen i den store afstand, samt en lavere ammoniakemission, ikke at ville medføre negative påvirkninger på de arter og naturtyper som det nærmeste Natura 2000 – område er udpeget for.

Nærmeste beskyttede § 3⁵ naturområde er en mose, som er beliggende ca. 480 meter syd for anlægget. Det vurderes med baggrund i afstanden til naturområdet, samt en lavere ammoniakemission, at projektet ikke vil forårsage en tilstandsændring i § 3-området.

Bedst Tilgængelige Teknologi (BAT)

Kommunen skal på baggrund af ansøgningen foretage en vurdering af, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til Bedst Tilgængelige Teknologi (BAT), og herefter stille nødvendige og relevante vilkår til indretning, drift og egenkontrol for de af ansøger valgte teknikker og teknologier.

Det følger af Natur og Miljøklagenævnets praksis, at kommunen i sin vurdering skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010 ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg.

Horsens Kommune har som ansøger fastsat et samlet BAT ammoniak emissionsniveau for hele anlægget på 2.923 kg N årligt.

For at opfylde BAT på ejendommen er der anvendt de virkemidler som fremgår i afsnittet ovenfor vedr. ammoniakbelastning.

Virkemidlerne har en samlet ammoniakreducerende effekt på ca. 700 kg N årligt i forhold til

⁵ Bekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse

ammoniaktabet fra et referencestaldsystem og normfodring.

Den faktiske ammoniakemission fra anlægget er jf. ansøgningen 2.708 kg N årligt, hvilket er lavere end det beregnede BAT-niveau. Dermed vurderer Horsens Kommune, at det ansøgte projekt overholder husdyrbrugslovens krav om at begrænse ammoniakemissionen fra staldanlæggene ved anvendelse af BAT.

Foderets indhold af fosfor (P) er 4,9 g P pr. FE, svarende til normtal 2014/2015. Dette resulterer jf. ansøgningskema nr. 76952 i husdyrgodkendelse.dk i et samlet indhold af fosfor i gyllen på 5.226 kg P årligt (svarende til 22,9 kg P/DE ab lager).

BAT kravet i forhold til fosfor kan ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor og produktionens størrelse og sammensætning beregnes til i alt 5.464 kg P årligt.

Idet fosforindholdet i gyllen i det ansøgte projekt er lavere end det der kan beregnes jf. Miljøstyrelsens grænseværdier for fosfor, vurderes det at BAT emissionskravet i forhold til fosfor er opfyldt.

Foruden overholdelse af BAT- emissionsgrænseværdierne er der i ansøgt drift indført BAT på følgende områder: management, foder, indretning, ressourcer, opbevaring og håndtering af husdyrgødning.

Det er samlet vurderet at der anvendes BAT på ejendommen på de relevante områder.

Udbringningsarealer

Husdyrholdet på Bredvadmøllevej 42 producerer i alt husdyrgødning med et kvælstofindhold svarende til ca. 228,63 DE, som skal spredes på bedriftens arealer. Derudover er der også husdyrproduktion på Ydingvej 21, 8752 Østbirk, hvorfra der skal spredes husdyrgødning med et kvælstofindhold, svarende til 52,38 DE. Idet begge ejendomme drives under samme CVR nr. skal udspreddingen vurderes i forhold til de samlede ha udspreddingsarealer der er til rådighed på bedriften.

Der ønskes mulighed for at kunne modtage husdyrgødning fra anden bedrift svarende til ca. 46 DE (4000 kg N og 1228 kg P). Dermed forventes der udbragt i alt 327,12 DE (28.843 kg N og 7.724 kg P) på de i alt 255,13 ha ejede og forpagtede arealer, svarende til et dyretryk på 1,28 DE/ha.

Der indgår ikke aftalearealer i ansøgningen.

Alle udbringningsarealerne afvander til Randers Fjord, hvor der er et generelt faldende dyretryk.

I forhold til beskyttelsen af overfladevand mod udvaskning af kvælstof, er arealerne beliggende i et opland til Natura 2000 område, men i robust område, hvor alt kvælstof reduceres inden det når recipienten, og dermed er de ikke omfattet af husdyrbrugslovens nitratklasser. Det er derfor ikke nødvendigt med tilpasninger af arealdriften i forhold til at reducere kvælstofudvaskningen til overfladevand.

Alle udbringningsarealerne er beliggende i et fosforoverbelastet Natura 2000 område, hvor der er særlig fokus på risikoen for udvaskning af fosfor. Beskyttelsen retter sig især mod drænedes lerjorde med høje fosfortal. Der er indsendt fosfortal, som er anvendt til at klassificere de arealer der består af lerjorde i de fosforklasser som er indarbejdet i husdyrbrugslovens beskyttel-

sesniveau. Dette har resulteret i at 75,95 ha er beliggende i fosforklasse 3, mens der er hhv. 2,08 og 2,69 ha der er beliggende i fosforklasse 2 og 1. De resterende 174,42 ha er beliggende udenfor fosforklasse. Ifølge beregningerne i ansøgningssystemet i husdyrgodkendelse.dk tilføres der 30,3 kg P/ha/år, mens afgrøden frafører 20,7 kg P/ha/år. Der er således en overskudstilførsel på 9,6 kg P/ha/år på arealerne. Det tilladte overskud er på 9,8 kg P/ha/år, og kravet til fosforoverskud er derfor opfyldt i forhold til beskyttelsesniveauet i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁶. Der stilles vilkår til maksimalt fosforoverskud.

Arealerne ligger indenfor Vorvadsbro og Yding Vandværk. Ca. 51 ha af arealerne (svarende til ca. 20 %) er beliggende i et område der er registreret som nitratfølsomt indvindingsområde (NFI). Det gennemsnitlige dyretryk på arealerne er 1,28 DE/ha, og på de arealer der er beliggende indenfor NFI anvendes der et grundvandsvenligt sædskifte. Dette medfører en gennemsnitlig nitratudvaskning til grundvandsmagasinet på 46 mg nitrat/liter. Denne udvaskning er lavere end den udvaskning, der kan beregnes såfremt arealerne blev drevet som et plantebrug (48 mg nitrat/liter). Dermed er der ingen væsentlig udvaskning fra udbringningen af husdyrgødning, og det vurderes derfor at husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau i forhold til grundvand er overholdt. Der stilles vilkår til dyretryk og sædskifte.

Der indgår ingen aftalepartner i ansøgningen, og der er ikke arealer beliggende i andre kommuner.

Samlet har Horsens Kommune vurderet at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte, med særlige vilkår omkring staldindretning, fodring og sædskifte, således at det sikres at husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau er overholdt.

1.4 Naboorientering, partshøring, samt offentlighedsprocedure

Horsens Kommune har i perioden 2. juni 2015 til 23. juni 2015 foretaget en offentlig forannoncering på kommunens hjemmeside om, at Horsens Kommune har modtaget ansøgningen om godkendelse på Bredvadmøllevej 42, og at man ved henvendelse til kommunen, kunne få tilsendt materialet, som danner baggrund for revurderingen, og ligeledes havde mulighed for at få tilsendt et udkast til afgørelse når dette foreligger.

Der kom ingen henvendelser i forbindelse med forannonceringen.

Der er i perioden 10. december 2015 til 2. februar 2016 foretaget en offentlig høring af naboer og øvrige parter i overensstemmelse med reglerne i §§ 55 og 56 i husdyrbrugsloven.

Som udgangspunkt for afgrænsning af høringen, blev anvendt en beregnet teoretisk konsekvensafstand, som skal anvendes, jf. afgørelse i Natur og Miljøklagenævnet). For anlægget på Bredvadmøllevej 42 er afstanden beregnet til ca. 475 meter (målt fra nærmeste stald).

Følgende har modtaget et høringsbrev:

Navn	Adresse	Postadresse
Vagn Åge Jørgensen	Bredvadmøllevej 25	8740 Brædstrup
Michael Christensen	Degnemosen 2	8740 Brædstrup
Kim Ruberg	Degnemosen 1	8740 Brædstrup
Villy Frederik Reimer	Bredvadmøllevej 23	8740 Brædstrup
Bente Harpøth Birk	Skanderborgvej 23	8740 Brædstrup

⁶ Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Horsens Vand A/S	Alrøvej 11	8700 Horsens
Tove Winther	Ydinggade 25	8752 Østbirk
Christian Winther	Gammel Skolevej 29	8660 Skanderborg
Preben Kruise Rasmussen	Skovhøjvej 3	8752 Østbirk
Jørgen Røjgaard	Bredvadmøllevej 30	8740 Brædstrup
Torben Ditlev Sorgenfri Pedersen	Bredvadmøllevej 28	8740 Brædstrup
Voervadsbro Vandværk	Holmekollen 20	8660 Skanderborg
Yding Vandværk	Skovhøjvej 8	8752 Østbirk

Der kom ingen henvendelser i forbindelse med nabohøringen.

1.5 Vilkår for godkendelsen

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til den ansøgte produktion i henhold til gældende regler i husdyrbrugsloven. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen (se skema og versionsnummer under afsnittet vedr. ejer og driftsforhold) samt de dertilhørende beregninger. Godkendelsen er betinget af overholdelse af følgende vilkår:

Nr. Vilkår

1. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på ejendommen Bredvadmøllevej 42, 8740 Brædstrup, matr.nr. 6a, Underup By, Underup, og arealer drevet under CVR. nr. 14361073. Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i denne godkendelse.
2. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal forudgående meddeles til kommunen.
3. Godkendelsen omfatter en produktion på 1.000 stk. årssøer med smågrise op til 7,4 kg, svarende til i alt 228,63 dyreenheder (DE) pr. år. Antal DE er beregnet efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015 bilag 1.
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er påbegyndt udnyttet inden 2 år fra den er meddelt.

Anlæg

5. Der kan etableres en ny farestald på ca. 2.000 m² med en højde på ca. 18 meter. Stalden (bygning 1) skal indrettes med delvis spaltegulv og placeres som vist på bilag 7.1.
6. Den eksisterende afskærmende beplantning syd for anlægget skal reetableres efter opførelse af ny farestald.
  - Beplantningen skal være etableret senest 2 år efter opførelsen af den nye farestald, og bestå af et hegn med minimum en/tre rækker træer af danske hjemhørende arter af træer, der vil kunne opnå en højde der ca. svarer til anlæggets.
7. Der kan etableres tre kornsiloer med en højde på ca. 14 meter for enden af de tre eksisterende siloer som vist på bilag 7.1.
8. Forud for udvidelsen skal der ved Natur og Miljø, Horsens Kommune søges om tilladelse til udledning af rent tag- og overfladevand fra anlægget, således at det sikrer, at afledningen af vand til dræn/overfladereipient bringes ned på et niveau, der er i overensstemmelse med kommunens spildevandsplan. Alternativt skal der søges om tilladelse til nedsivning af tagvand og overfladevand på ejendommens arealer.

9. Overfladevand fra omkringliggende arealer samt dræn- og tagvand fra bygningerne må ikke give anledning til forurening og gener i vandløb, søer m.v.. Vandet må ikke indeholde foder- eller gødningsrester eller andre stoffer end hvad der er normalt forekommende i overflade- og drænvand.
10. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag - Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 time	45
Alle dage	22-07	0,5 time	40
Spidsværdi	22-07	-	55

11. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 10 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen
12. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund der er uigennemtrængelig for de stoffer der tankes. Arealet skal enten være indrettet med fald mod afløb, hvorfra der sker kontrolleret afledning via sandfang og benzin- og olieudskiller til spildevandskloak, eller alternativt skal spild fra påfyldning eller aftapning kunne opsamles i tætte sumpe eller opsamlingsbassiner, der holdes overdækkede, således at de er beskyttet mod der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Påfyldningsstude til påfyldning af over- eller underjordiske tanke samt aftapningsanordninger/pistoler til påfyldning af køretøjer og materiel skal være placeret inden for konturen af det befæstede areal.
13. Olieprodukter og kemikalier skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening af jord eller grundvand, f.eks. indendørs på et betongulv uden gulv afløb og med en tæt kant som sikrer tilbageholdelse af spild, og som mindst kan rumme indholdet af den største beholder.
14. På husdyrbruget skal der til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal der på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Århus Universitet, Institut for Agroøkologi,

fastsatte retningslinjer herom.

Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

15. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, skal virksomheden for egen regning lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. efterfølgende skal virksomheden udarbejde og gennemføre en plan med de nødvendige afhjælpende foranstaltninger, således at lugten udenfor staldene formindskes i tilstrækkelig grad.
16. Ved virksomhedens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
  - Stalde, gyllebeholder, fortank, rørsystemer, gyllekanaler/ kummer m.v. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, og bortskaffes efter gældende regler.
  - Alle olietanke skal tømmes
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne
17. Der skal inden den 3. februar 2018 udarbejdes en beredskabsplan, som sendes i kopi til tilsynsmyndigheden (Natur og miljøafdelingen, Horsens Kommune). Beredskabsplanen skal indeholde oplysninger om procedurer som, beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe, begrænse uheld, og indeholde oplysninger om hvilke personer der skal alarmeres, og hvordan. Den skal indeholde relevante kortbilag over bedriften med angivelse af opbevaring af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænforhold og en opgørelse over materiel der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være udarbejdet på et sprog de ansatte forstår.
18. Hvis der sker uheld som medfører et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal der ringes 112. Når der er foretaget de nødvendige afværgeforanstaltninger kontaktes Horsens Kommunes Naturafdeling telefonisk og orienteres om forureningen.

Egenkontrol

19. Ejeren af bedriften skal ved tilsyn kunne redegøre for og dokumentere, at vilkårene i denne godkendelse er overholdt. Kommunen skal straks underrettes såfremt et vilkår i denne godkendelse ikke kan overholdes. Samtidig skal landbruget straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkåret igen overholdes.
20. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med produktionsanlægget svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum kunne fremlægges dokumentation for følgende:
  - Årlig opgørelse af energiforbrug
  - Årlig opgørelse af vandforbrug
21. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med produktionens størrelse. Til dokumentation for produktionsomfang og om fodringen sker indenfor godkendelsens rammer, skal der på tilsynsmyndighedens forlangende og ved miljøtilsyn forevises opgørelser for solgte dyr/slagteriefregninger og en årlig beregning af produktionen jf. husdyrgødningsbekendtgø-

relsen bilag 1. Dokumentationen skal opbevares i mindst 3 år.

22. Husdyrbruget skal føre kontrol med at de udbragte mængder af husdyrgødning og at driften af arealerne er indenfor godkendelsens rammer. Til dokumentation for dette skal markplaner/gødningsregnskaber på tilsynsmyndighedens forlangende og ved miljøtilsyn forevises. Dokumentationen skal opbevares i mindst 3 år.

23. **Søer.** Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. årssø * antallet af årssøer skal være mindre end **22.303 kg N pr år** (365 dage)

N ab dyr pr. årssø beregnes ud fra følgende ligning: $((FE \text{ pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FE}) / 6250 - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr kg tilvækst}))$.

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	1000
Antal fravænnede grise	35
Fravænningsvægt, kg	7,4
FEso pr. årssø	1.499
Gram råprotein pr. FEso, g	129
Kg N ab dyr pr. årssø	22,3

24. N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder

25. Dokumentation for beregningen af kvælstof ab dyr skal følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Dvs. dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 365 dage (i perioden 15. september år 1 (f.eks. 2015) til 15. februar år 2 (f.eks. 2016)). Dokumentation skal være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger.

26. Ejeren af bedriften skal ved tilsyn kunne redegøre for og dokumentere, at vilkårene i denne godkendelse er overholdt. Kommunen skal straks underrettes såfremt et vilkår i denne godkendelse ikke kan overholdes. Samtidig skal landbruget straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkåret igen overholdes.

Arealer

27. Bedriftens udbringningsareal udgør 255,13 ha ejet og forpagtet areal, se bilag 7.6. Der må som årlig gennemsnit maksimalt udbringes husdyrgødning i en mængde, der svarer til 1,28 DE/ha, eller i alt 28.843 kg N pr. planår (1/8-31/7).

28. Mark nr. 20-1, 20-2, 21-0, 22-2, 23-0 og 25-2 (se kortbilag 7.7) skal dyrkes med G4 sædskifte med minimum 40 % miljøgræs jf. Miljøstyrelsens notat om sædskifter (se bilag 7.13).

- Grundvandssædskiftet må ikke samtidig indgå i de lovpligtige efterafgrøder
- Udlæg af græs i grundvandssædskiftet skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Efterafgrøden skal være etableret på minimum 40 % af arealet fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Der må ikke anvendes bælgplanter på arealerne.

29. Bedriftens udbringningsareal udgør 255,13 ha ejet og forpagtet areal, se bilag 7.6. Der må som årlig gennemsnit maksimalt udbringes i alt 7.724 kg P pr. planår (1/8-31/7). Der skal på forlangende fremvises eller indsendes dokumentation vedr. dette til tilsynsmyndigheden.
30. Der må ikke tilføres anden organisk gødning til ejendommens arealer som f.eks. slam før dette er anmeldt til Horsens Kommune. Kommunen vil derpå vurdere, om ændringen kan gennemføres inden for rammerne af denne godkendelse. Ændringen må ikke sættes i værk før kommunen har accepteret ændringen.

1.6 Udnyttelse af godkendelsen og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugsloven. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt. Godkendelsen fritager ikke fra krav i anden lovgivning, f.eks. museumsloven, naturbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven og byggelovgivningen.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes før der er givet byggetilladelse fra kommunen.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning. Dette gælder f.eks. ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse. Enhver ændring skal desuden anmeldes/ansøges om i kommunen.

I øvrigt henvises til, at virksomheden er omfattet af en række andre miljøregler, bl.a.

Affaldsbekendtgørelsen⁷. Kommunens regulativ for farligt affald, herunder krav om, at farligt affald til enhver tid transporteres/bortskaffes og håndteres i overensstemmelse med retningslinjerne beskrevet i det gældende regulativ. Kommunens regulativ for erhvervsaffald, herunder regler for håndtering og sortering samt pligten til at benytte en affaldstransportør, der er registreret ved kommunen.

Miljøbeskyttelseslovens⁸ bestemmelser, herunder f.eks. pligten til at afværge og forebygge følger af uheld eller driftsforstyrrelser, der medfører væsentlig forurening samt pligten til at informere kommunen herom.

Landbruget er ligeledes omfattet af § 39 i husdyrbrugsloven. Efter denne paragraf kan tilsynsmyndigheden påbyde, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger, hvis virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening.

1.7 Tidsplan for projektet og godkendelsens gyldighed

I ansøgningen er det angivet at byggeriet forventes påbegyndt, når de nødvendige tilladelser er meddelt.

I henhold til husdyrgodkendelseslovens § 33 skal der i godkendelsen fastsættes en frist for

⁷ Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse.

hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Denne frist bør normalt ikke være på mere end 2 år. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejdet bør færdiggøres indenfor en rimelig tidsfrist derefter. Der er stillet vilkår til dette.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

1.8 Revurdering

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 17, jf. husdyrbrugslovens § 41, stk. 2, skal godkendelser omfattet af § 11, § 12 og § 16 i husdyrbrugsloven regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Tilsynsmyndigheden skal foretage den første af disse regelmæssige revurderinger, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor virksomheden første gang blev godkendt, jf. husdyrbrugslovens § 41, stk. 3.

En godkendelse meddelt til et IED landbrug skal revurderes senest 4 år efter at EU- Kommissionen har offentliggjort en BAT-konklusion for landbrug. Ajourførte vilkår i den revurderede godkendelse skal være opfyldt senest 4 år fra konklusionen er meddelt.

Et af formålene med den regelmæssige revurdering er som nævnt, at det løbende sikres, at virksomhedens indretning og drift fortsat er baseret på en anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Overholdelsen af kravet om anvendelse af BAT skal sikre, at forurening fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt.

Den kommende revurdering forventes gennemført senest den 3. februar 2024

2 Anlægget

2.1 Dyrehold og management samt beregning af BAT

I dette afsnit oplyses der om dyr og staldsystemer, der indgår i ansøgningen, samt om management og brug af bedste tilgængelige staldteknologi på husdyrbruget. I tabellerne vises oversigter af staldafsnit, dyr og staldsystemer, og der bruges korte koder for staldafsnit samt for kombinationer af dyretype og staldsystem.

Ansøgers tekst

Tabellerne herunder er fra PDF ansøgningen. De forskellige stalde ses af bilag 7.1.

Øversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvSm02	Smågrise fra 7,2 kg, Fuldspaltegulv	Nudrift	16500	65,91
		Ansøgt	0	0,00
SvSo07	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	Nudrift	520	82,52
		Ansøgt	666	106,59
SvSo01	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Nudrift	260	41,57
		Ansøgt	334	53,45
SvSo10	Årsso, farestald, Kassestier, fuldspaltegulv	Nudrift	234	15,91
		Ansøgt	234	16,05
SvSo09	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	Nudrift	546	37,13
		Ansøgt	766	52,54

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årsso*	Antal DE	
						Ind	Ud			
eks. smågrisestald	Nej	SvSm02	Nudrift	16500	2540	7,40	28,00		65,91	
			Ansøgt	0	0	7,10	31,00		0,00	
		SvSo07	Nudrift	0	0				0,00	0,00
			Ansøgt	146	110				10,50	23,37
eks. løbeafdeling	Nej	SvSo01	Nudrift	260	195			8,88	41,57	
			Ansøgt	334	250				10,50	53,45
eks. drægtige_1	Nej	SvSo07	Nudrift	130	98			0,00	20,63	
			Ansøgt	130	98				10,50	20,81
eks. drægtige_2	Nej	SvSo07	Nudrift	195	146			0,00	30,94	
			Ansøgt	195	146				10,50	31,21
eks. farestald_1	Nej	SvSo10	Nudrift	234	58			0,00	15,91	
			Ansøgt	234	58				10,50	16,05
		SvSo09	Nudrift	546	137				0,00	37,13
			Ansøgt	273	67				10,50	18,72
ny farestald	Nej	SvSo09	Nudrift	0	0			0,00	0,00	
			Ansøgt	493	125				10,50	33,81
drægtig_3	Nej	SvSo07	Nudrift	195	146			0,00	30,94	
			Ansøgt	195	146				10,50	31,21
Sum			Nudrift						243,05	
			Ansøgt							228,63
Ændring alle produktioner:									-14,43	

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring samt oplysninger om fravæning i soproduktioner

Tal i kursiv er standardtal (normtal), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årssø / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
eks. smågrisestald	SvSm02	Nudrift	1,95	162,60	5,20			
		Ansøgt	1,95	162,60	5,20			
	SvSo07	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	1040,00	129,00	4,90		35,00	7,40
eks. løbeafdeling	SvSo01	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,40
		Ansøgt	1040,00	129,00	4,90		35,00	7,40
eks. drægtige_1	SvSo07	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	1040,00	129,00	4,90		35,00	7,40
eks. drægtige_2	SvSo07	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	1040,00	129,90	4,90		35,00	7,40
eks. farestald_1	SvSo10	Nudrift	459,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	459,00	129,00	4,90		35,00	7,40
	SvSo09	Nudrift	459,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	459,00	129,00	4,90		35,00	7,40
ny farestald	SvSo09	Nudrift	459,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	459,00	129,00	4,90		35,00	7,40
drægtig_3	SvSo07	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,10
		Ansøgt	1040,00	129,00	4,90		35,00	7,40

Management

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandsskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejderne er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejderne holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Alle medarbejderne er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof, og produktionen tilrettelægges således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr, er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge og der er 4-6 årlige besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes, og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Der er lavet et udkast til en beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne vil blive orienteret om indholdet i beredskabsplanen der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Rengøring og desinficering

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcespild eller uhygiejniske forhold.

Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved at iblødsætte staldene og derefter vaske med højtryksrensere. Der bruges koldt vand. Ved udbrud af sygdomme kan det være nødvendigt at desinficere staldene med godkendte midler i forbindelse med rengøring.

Stalden rengøres ca. en gang årligt. Alle andre stalde rengøres løbende inden der sættes nye dyr ind i staldene.

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkappe, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Bedst tilgængelige staldteknologi

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Staldene er indrettet med delvis fast gulv. Der anvendes overbrusning af gødearealet, så det renholdes og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres.

Staldene er indrettet, så der kan rengøres efter hvert hold og derved nedsætte risikoen for sygdomme, nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker.

Håndteringen med gylle er træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsluses gylle i ca. 2 timer pr. uge.

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

Til soanlæg findes følgende teknologiblade:

- Luftrensning
- Delvis fast gulv
- Køling af gylle i svinestalde
- Svovlsyrebehandling af gylle

Der er valgt følgende virkemidler for at opfylde BAT:

- Delvis spaltegulv i hovedparten af staldene
- Reduktion af foderenheder i løbe- og drægtighedsstalden
- Reduktion af råprotein i foderet til søerne, flere fravænnede smågrise pr. årssø og en højere fravænningsvægt.

Der er fravalgt følgende teknologier

- Luftrensning, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg. Teknologien vurderes derfor uproportional.

- Svovlsyrebehandling af gylle i de eksisterende stalde, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg. Derudover vil man gerne holde muligheden åben for levering af gylle til biogasanlæg.

Bedst tilgængelige foderteknologi

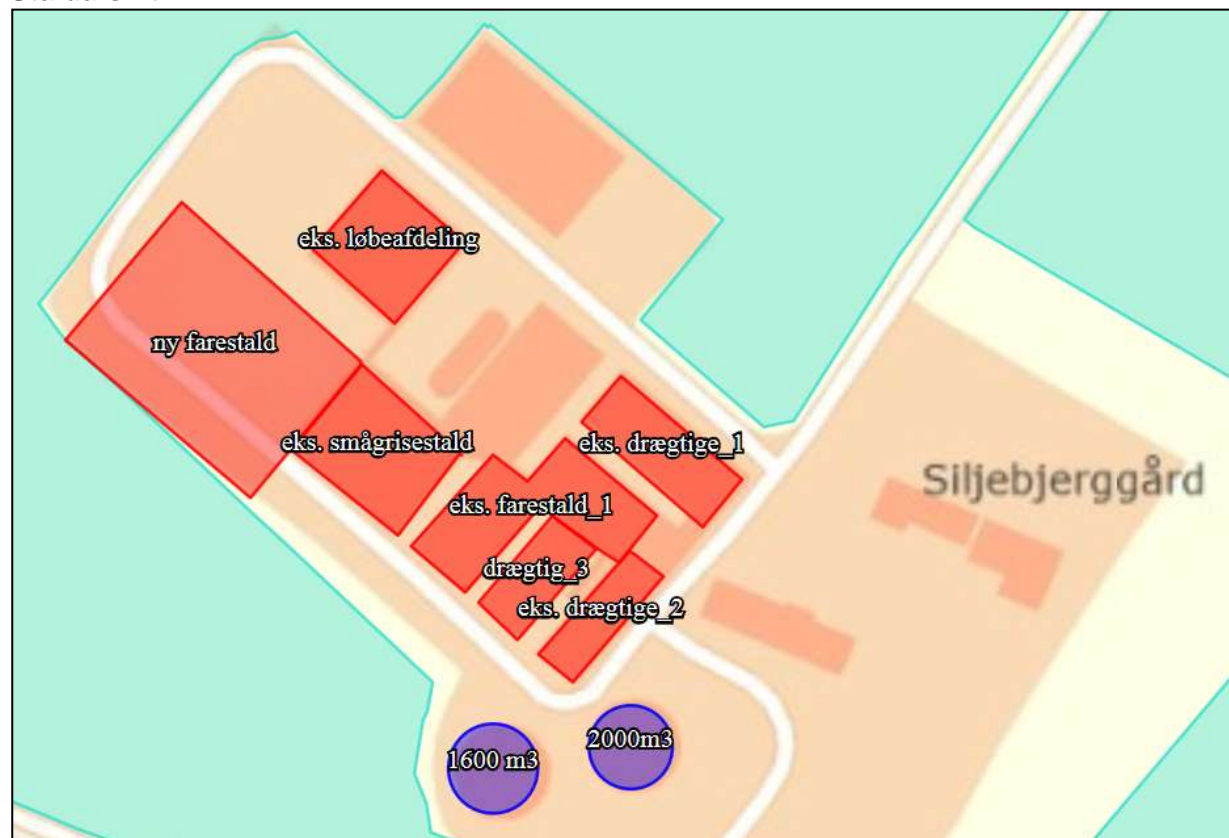
På ejendommen er der hjemmeblandet foder. Foderet er primært sammensat af korn, soja og mineralblandinger.

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af svinets fodereffektivitet.

Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere P-udledning.

Staldafsnit

Kommunens vurdering

Kommunen skal på baggrund af ansøgningen foretage en vurdering af om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for anlægget som helhed, og herefter stille de nødvendige og relevante vilkår til indretning, drift og egenkontrol

for de af ansøger valgte teknikker og teknologier.

Det følger af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at kommunen i sin vurdering skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen 2010 ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der, ifølge vejledningen, udregnes emissionsgrænseværdier for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

Da emissionsgrænseværdien er beregnet på baggrund af størrelsen af husdyrproduktionen, samt anvendelsen af stalddtype, stilles der vilkår til dette.

Ammoniak

Der bygges en ny farestald til løsgående diegivende søer med delvis spaltegulv. Derudover ændres smågrisestalden med fuldspaltegulv til løbe- og drægtighedsstald til løsgående søer med delvis spaltegulv. De øvrige eksisterende stalde ændres ikke i forbindelse med udvidelsen.

Horsens Kommune har beregnet og fastsat et samlet BAT emissionsniveau for hele anlægget på 2.923 kg N årligt fra stald og lager (se bilag 7.4 for selve beregningen).

Den faktiske ammoniakemission fra anlægget er jf. ansøgningen beregnet til 2.708 kg N årligt fra stald og lager, hvilket er lavere end det beregnede BAT niveau.

For at opfylde det beregnede emissionsniveau, er der anvendt følgende virkemidler:

- Delvis spaltegulv i ny farestald
- Reduktion af foderenheder til søerne i løbe- og drægtighedsstalden, samt reduktion af råprotein i foderet til søerne i forhold til norm.
- Flere fravænnede smågrise med en højere fravænningsvægt end norm

Der er stillet vilkår til de anvendte virkemidler.

Idet den faktiske emission ikke overskrider den vejledende emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, finder kommunen i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning, at det ansøgte projekt overholder husdyrbrugslovens krav om at begrænse ammoniakemissionen fra staldanlæggene ved anvendelse af BAT.

Fosfor

Ud fra Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier for fosfor skal der beregnes et BAT niveau for produktionen. De beregnede BAT emissionsgrænseværdier for fosfor fremgår af nedenstående tabel:

Dyretype	Staldsystem	BAT Kg P pr. DE
Søer	Gyllebaserede systemer uden dybstrøelse	23,9

Ud fra tabellen kan der beregnes følgende BAT-niveau:

Årssøer: $228,63 \text{ DE} * 23,9 = 5.464 \text{ kg P}$

I ansøgningen er gyllens fosfor indhold beregnet til **5.226 kg P årligt**.

Idet fosforindholdet i gyllen i det ansøgte projekt er lavere end det der kan beregnes jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor, vurderes det at BAT emissionskravet i forhold til fosfor er opfyldt.

Samlet vurdering

Det er Horsens Kommunes vurdering på baggrund af ansøgers beskrivelse samt ovenstående, at ansøger anvender bedst tilgængelige teknik indenfor staldindretning, management og foder, idet de beregnede emissionskrav jf. Miljøstyrelsens opgørelsesmetode er overholdt.

2.2 Lokalisering og faste afstandskrav

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets lokalisering. Det vil sige hvordan husdyrbruget er placeret i forhold til steder, hvor der efter lovgivningen gælder et fast afstandskrav samt placeringen i landskabet.

Ansøgers tekst

Området, husdyrbruget ligger i, er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning.

Der er ca. 430 m til nærmeste nabobeboelse. Nærmeste samlede bebyggelse er ca. 517 m fra nærmeste bygning og nærmeste byzone er Nim ca. 1.470 m fra nærmeste stald.

Nedenfor er der målt til nærmeste lokaliteter i forhold til gældende afstandskrav i §§ 6 og 8 i husdyrbrugsloven.

Afstande fra nærmeste staldanlæg	Aktuel afstand	Lovkrav (minimum)
Eksisterende/fremtidig byzone - sommerhus område	4,2 km	50 m
Område i lokalplan der er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	1,5 km	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	>25 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	>50 m	50 m
Vandløb/dræn/søer målt fra eks. stald	>15 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 m	15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	>15 m	15 m
Skel	>30 m	30 m
Nabobeboelse	Ca. 430 m	50 m

Som det ses af ovenstående skema er alle afstandskrav i §§ 6 og 8 i husdyrbrugsloven overholdt.

Kommunens vurdering

Se tabel i ovenstående afsnit, for oplysninger om afstande til nærmeste omgivelser (i relation til de faste afstandskrav der er i husdyrbrugslovens § 6 og § 8). Det ses af tabellen at gældende afstandskrav er overholdt for den ønskede placering af det nye anlæg.

Der er i 2011 indført nye afstandskrav i forhold til gyllebeholdere. Der skal fremadrettet være mere end 100 meter til nærmeste vandløb eller sø. Kan dette ikke overholdes skal der etableres alarm på beholderen. Er arealer derudover skrånende mere end 6 grader, skal der også etableres en gyllebarriere.

Ejendommens gyllebeholdere er beliggende mere end 500 meter fra nærmeste sø/vandløb, og terrænet skråner mindre end 6 grader mod sø/vandløb. Gyllebeholderne ligger dermed ikke i risikoområde, jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen § 3, stk. 1 nr. 21, og der er ikke krav om alarm, barriere eller terrænændring, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 19.

Det vurderes at alle gældende afstandskrav er overholdt ved den fremtidige indretning af ejendommen.

2.2.1 Landskabet og planforhold

I dette afsnit gøres der rede for placeringen af husdyrbrugets bygninger i landskabet, og hvordan de påvirker landskabet.

Ansøgers tekst

Staldbygningerne ligger i landzone udenfor fredninger og beskyttelseslinjer. Se tabel nedenfor.

Tabellen herunder angiver, hvorvidt det ansøgte ligger indenfor de forskellige områder og/eller beskyttelseslinjer.

	Ja	Nej
Områder med landskabelig værdi	x	
Specifik geologisk bevaringsværdi	x	
Rekreative interesseområder		x
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer		x
Fredede områder		x
Lavbundsarealer inkl. okker klassificering		x
Kirkeomgivelser		x
Kystnærhedszonen		x
Sø- og åbeskyttelseslinje		x
Kirkebyggelinje		x
Fortidsminde		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Skovbyggelinje		x
Kvælstoffølsom natur, jf. husdyrbrugslovens § 7		x

Beskrivelse af anlægget

I nedenstående skema ses grundplan, højder samt materialer for nye og eksisterende bygninger.

	Bygning	Grundplan (m ²)	Højde (meter)	Taghældning (%)	Materialer/farver
1	Ny farestald	2000	8,1	15	Sort b6 tag, røde plader, røde mursten

2	Løbeafdeling	730	7,6	15	Sort b6 tag, røde plader, røde mursten
3	Smågrisestald	890	8	20	Sort b6 tag, røde plader, røde mursten
4	Farestald	420	6	20	Sort b6 tag, røde mursten, grå stern og udhæng
5	Drægtighedsstald	320	5,4	20	Sort b6 tag, røde mursten, grå stern og udhæng
6	Drægtighedsstald	320	5,4	20	Sort b6 tag, røde mursten, grå stern og udhæng
7	Drægtighedsstald	570	4,5	15	Sort b6 tag, røde mursten, grå stern og udhæng
8	Foderlade	684	9/6	25	Sort b6 tag, røde plader, grå stern og udhæng
9	Maskinhal	1100	9	22,5	Sort b9 tag, beton/trykimp. træ sider.

Byggeriet opføres i sammenhæng med eksisterende byggeri på ejendommen og i samme materialer, hvorved ejendommen fortsat er en samlet enhed (se bilag 7.1).

Læhegn

Anlægget kommer ikke til at fremstå mere synligt efter byggeriet af den nye stald, hvorfor der ikke er planlagt nye læhegn. Den eksisterende beplantning i forbindelse med ejendommen vil blive bibeholdt.

Alternative løsninger

Det forventes, at det ansøgte projekt er fremtidssikret og at det vil give gode arbejdsforhold for ejer og medarbejdere og at det vil give en god dyrevelfærd på ejendommen.

Det er ikke muligt at placere stalden andre steder ved det eksisterende anlæg, da dette vil give uhensigtsmæssigheder i forhold til logistik på ejendommen.

Det vurderes, at den valgte placering til den nye stald er den mest optimale placering på ejendommen i forhold til udnyttelsen af byggefeltet, hensyn til naboer, naturområder, logistik, ressource forbrug, smittebeskyttelse m.v.

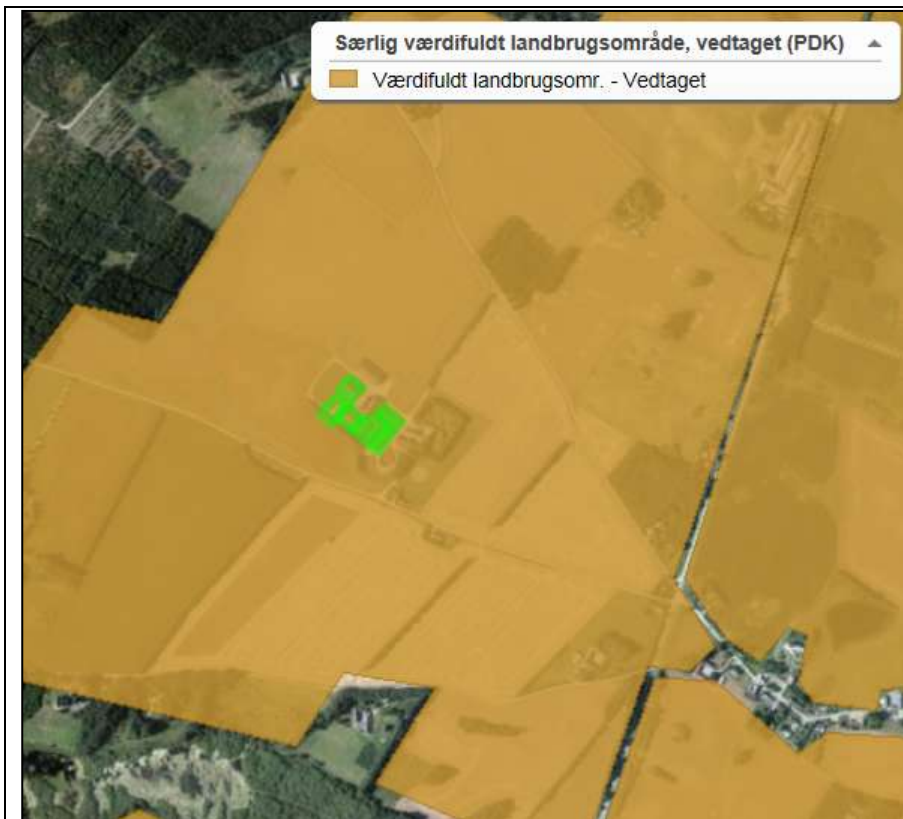
Samlet vurdering

Det vurderes, at den nye farestald og det samlede anlæg vil passe godt ind i omgivelserne, og at det landskabelige indtryk ikke ændres væsentlig.

Tilbygningerne vil blive lagt i samme niveau som de eksisterende bygninger, så det vil ikke blive højere end eksisterende stalde.

Kommunens vurdering

Anlægget placeres i landzone i et område, der i kommuneplanen er udlagt til særligt værdifuldt landbrugsområde (se figur nedenfor), som er områder, der i størst mulig omfang skal friholdes for andre aktiviteter, der kan hindre landbrugserhvervets udviklingsmuligheder.

Figur 1. Afgrænsning af område i kommuneplanen, som er udlagt til særligt værdifuldt landbrugsområde (de markerede brune områder). (Copyright Horsens Kommune, GST, COWI og Miljøministeriet)

Beskrivelse af landskabet

Ejendommens bygninger ligger i det åbne land ca. 466 m fra nærmeste nabo uden landbrugspligt og ca. 600 m nordvest for landsbyen Underup. Den spredte bebyggelse er domineret af landbrugets bygninger, med anlægget på Bredvadmøllevej 42 som det største i området.

Landskabet er småbakket og åbent og har geologisk bevaringsværdi og fra flere steder er der vide udsigter over landskabet. Set fra syd og vest ligger ejendommens bygninger relativt højt i landskabet, mens de set fra nord og øst ligger skjult bag en bakkekam. Ejendommen er til alle sider omgivet af dyrkede marker, som er opdelt af flere nord syd gående levende hegn. Længere mod vest og nord og til dels mod syd er der store beplantede områder omkring Gudenåen og Porskær Bæk. Der er ikke registreret beskyttede naturområder ved ejendommens bygninger eller på eller grænsende til de dyrkede marker omkring ejendommen. Nord, syd og vest for ejendommen omkring vandløbene, er der flere registrerede beskyttede moser og enge, og længere mod øst er der store beskyttede overdrev.

Landskabet omkring ejendommen er del af et større sammenhængende landskab, som bl.a. gennemskæres af mange vandløb, som udover Gudenåen og Porskær Bæk mod sydøst omfatter bl.a. Hansted Å og Urup Bæk. Landskabet er i kommuneplanen udpeget som bevaringsværdigt og skal derved friholdes for byggeri og anlæg, der ikke er samfundsmæssigt nødvendigt. Umiddelbart øst for ejendommen er et større område udpeget som område med kulturhistorisk bevaringsværdi. Området indeholder, ud over kirkeomgivelsen ved Underup Kirke, oldtidsmiljøet omkring Slaggård Banke og Borgbjerg Høje med gravhøje. Underup Kirke ligger højt i terrænet og opleves som et markant landskabselement i området.

Eksisterende og nyt anlæg

På luftfoto fra 1954 ses det, at ejendommen på dette tidspunkt består af et 4-længet gårdanlæg, ligesom det også ses i BBR, at der har været bygninger på stedet tilbage til 1924. Gennem årene har ejendommen udviklet sig til et stort sammenhængende anlæg med produktionsbygninger liggende parallelt nord-syd og øst-vest. Øst for i en mindre afstand ligger stuehuset. Ejendommens bygninger er mod øst, syd og sydvest omgivet af læhegn. Ejendommens bygninger er alle i røde mursten/røde plader og saddeltag med sorte plader. Bygningernes højde er mellem 4,5 m og 9 m over terræn.

Den nye fareafdeling bygges til drægtighedsstaldens vestlige gavl. Med et volumen på 2.000 m² bliver den ca. dobbelt så stor som den største eksisterende bygning, som er maskinhuset. Fareafdelingen opføres i tilsvarende materialer/farver, som eksisterende byggeri og med samme højde over terræn som tilstødende drægtighedsafdeling. De nye siloer er etableret for enden af de eksisterende siloer ved foderladen i 2015. Siloerne ses af nedenstående foto. Der er ikke givet tilladelse til siloerne, hvorfor de lovliggøres i forhold til husdyrbrugsloven i denne godkendelse.

Vurdering af landskabelig påvirkning

Da den nye produktionsbygning opføres i tilknytning til eksisterende byggeri og i tilsvarende materialer og farver og højde forbliver bebyggelsen en samlet enhed og vil også opleves som sådan i landskabet. Tæt på set fra Bredvadmøllevej øst for anlægget er bygningerne kun meget lidt synlige på grund af terræn og levende hegn. Fra nord, syd og vest muliggør de terrænmæssige forhold, at bebyggelsen på flere strækninger kan ses tydeligt. Opførelsen af den nye bygning vurderes ikke at ville påvirke landskabet væsentligt, da bygningerne fortsat vil ligge samlet for en stor dels vedkommende omgivet af læhegn. For at fastholde anlæggets bygningsmæssige sammenhæng vurderes det, at det eksisterende læhegn skal bibeholdes. Der stilles derfor vilkår om, at læhegnet retableres efter at farestalden er opført.

Set på afstand fra Underup Kirke vil den nye bygning ligge bag eksisterende byggeri og derved ikke påvirke udsynet fra kirken.

Det vurderes samlet, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til de landskabelige værdier ved udvi-

delsen med det nye staldafsnit på Bredvadmøllevej 42. Der vurderes således ikke at være et bedre alternativ til den valgte placering.

2.3 Energi og vandforbrug

2.3.1 Energiforbrug

Der gøres i dette afsnit rede for husdyrbrugets energiforbrug (nuværende og forventet).

Ansøgers tekst

Energiforbrug på anlæg

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, til håndtering af gylle og til belysning. Der forventes et forbrug på ca. 250.000 kWh om året, og forbruget forventes lavere efter opførelsen af ny stald.

I markbruget bruges der årligt ca. 24.000 liter dieselolie, som opbevares i maskinhuset.

Energiteknologi på anlæg

Energiforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er etableret temperaturstyret ventilation, som kun kører med den styrke der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. I den nye stald og ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer der er energibesparende.

Overbrusning bruges til køling af dyrene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbruget til ventilation.

Gyllepumperne kører på timer, så de ikke kører unødvendigt og derved forbruger energi.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov, når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Møllerne der benyttes til forarbejdningen af foder er energibesparende.

Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Kommunens vurdering

I forhold til BAT og energi gælder det om at optimere energieffektiviteten på anlægget. Det vil sige sikre at særligt energiforbrugende installationer – for eksempel ventilationsanlæg - løbende kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt, samt at eventuel overskudsvarme benyttes andre steder på anlægget.

Endvidere kan det betragtes som BAT at registrere energiforbruget løbende med henblik på at identificere defekter, samt vælge udstyr med fokus på energibesparende egenskaber. Der er stillet vilkår om registrering af energiforbruget.

Ud fra ovenstående beskrivelse og med de stillede vilkår, vurderer Horsens Kommune, at der anvendes BAT indenfor energiforbrug.

2.3.2 Vandforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets vandforbrug (nuværende og forventet)

Ansøgers tekst

Vandforbrug på anlæg

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af staldene. Der forventes et forbrug på ca. 5.300 m³ vand årligt og forbruget forventes lavere efter opførelsen af ny stald.

Vandteknologi på anlæg

Vandforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild vil det blive opdaget og repareret med det samme.

Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandsspild.

Inden vask af staldene sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Kommunens vurdering

Ejendommens vandforsyning er en drikkevandsboring, som anvendes til husholdning og husdyrproduktionen, se nedenstående luftfoto for placering af boring.

Der er ikke tidligere meddelt vandindvindingstilladelse til ejendommen, og da boringen bruges til at forsyne både husholdning og dyrehold, kræves der en vandindvindingstilladelse efter vandforsyningsloven⁹, hvorfor der skal ansøges om dette ved Horsens Kommune, forud for opførelsen af ny stald.

En boring er en direkte åbning til grundvandet. For at beskytte grundvandet mod forurening med gødning, beskyttelsesmidler, m.v. vil der i vandindvindingstilladelsen blive stillet vilkår om, at der i en radius af 5 meter fra boringen ikke må gødes, bruges gifte eller andre stoffer, eller opblandes bekæmpelsesmidler, ligesom opbevaring af gødning, bekæmpelsesmidler, m.v., herunder tom emballage ikke må forekomme.

Derudover vil der i vandindvindingstilladelsen blive stillet vilkår om montering af måler i boringen til registrering af vandforbruget.

I forhold til BAT og vand gælder det om at arbejde på at reducere vandforbruget på anlægget ved f.eks. at opsætte drikkevandsnipler i fodertrugene, så drikkevandsspild minimeres, samt detektering og reparation af lækager. Endvidere betragtes det som BAT at registrere vandforbruget løbende med henblik på at identificere f.eks. lækager, hvorfor der er stillet vilkår om dette.

Horsens Kommune vurderer på baggrund af ovenstående beskrivelse fra ansøger, samt de stillede vilkår, at ansøger har indrettet sig og forholdt sig til mulighederne for at reducere vandforbruget. Det vurderes at vandforsyningen er indrettet således at kravet om anvendelse af BAT er overholdt.

⁹ Bekendtgørelse nr. 1199 af 30. september 2013 af lov om vandforsyning m.v.

2.4 Gener

2.4.1 Lugt

Der gøres i dette afsnit rede for lugtemissionen fra husdyrbruget og geneafstandene for lugt til naboer og områder, som er omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Ansøgers tekst

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde luft. I staldene mindskes lugten ved jævnlig rengøring og overbrusning der styrer dyrenes gødningsadfærd. Derudover vil samtlige ventilationsskakte blive rengjort ved vask af staldene.

Da ventilationsafkastene er placeret min 1 meter over tagfladen, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring staldanlægget.

Afstandene er beregnet ud fra et lugtcentrum som bliver fastlagt af beregningssystemet i husdyrgodkendelse.dk. Placering af markører for lugtberegningen ses af bilag 7.3 vedr. beliggenhed.

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningsystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Tabeller for lugtberegninger fra ansøgningen ses nedenfor.

Samlet resultat af lugtberegning							
Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	363,32	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	204,24	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	114,89	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Lugtemission fra produktioner - Ansøgt										
Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
eks. smågrisestald	SvSm02	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
	SvSo07	146	110	24,20	0,00	1452,00	1760,00	0,00%	1452,00	1760,00
eks. løbeafdeling	SvSo01	334	250	55,00	0,00	3300,00	4000,00	0,00%	3300,00	4000,00
eks. drægtige_1	SvSo07	130	98	21,56	0,00	1293,60	1568,00	0,00%	1293,60	1568,00
eks. drægtige_2	SvSo07	195	146	32,12	0,00	1927,20	2336,00	0,00%	1927,20	2336,00
eks. farestald_1	SvSo10	234	58	12,76	0,00	765,60	5800,00	0,00%	765,60	5800,00
	SvSo09	273	67	14,74	0,00	884,40	4824,00	0,00%	884,40	4824,00
ny farestald	SvSo09	493	125	27,50	0,00	1650,00	9000,00	0,00%	1650,00	9000,00
drægtig_3	SvSo07	195	146	32,12	0,00	1927,20	2336,00	0,00%	1927,20	2336,00
SUM		2000	1000	220,00	-	13200,00	31624,00	-	13200,00	31624,00

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 13200,00^{0,6} = 474,75$ meter

Lugtemission fra produktioner - Nudrift

Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
eks. smågrisestald	SvSm02	16500	2540	44,96	0,00	9441,18	17084,04	0,00%	9441,18	17084,04
	SvSo07	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
eks. løbeafdeling	SvSo01	260	195	42,90	0,00	2574,00	3120,00	0,00%	2574,00	3120,00
eks. drægtige_1	SvSo07	130	98	21,56	0,00	1293,60	1568,00	0,00%	1293,60	1568,00
eks. drægtige_2	SvSo07	195	146	32,12	0,00	1927,20	2336,00	0,00%	1927,20	2336,00
eks. farestald_1	SvSo10	234	58	12,76	0,00	765,60	5800,00	0,00%	765,60	5800,00
	SvSo09	546	137	30,14	0,00	1808,40	9864,00	0,00%	1808,40	9864,00
ny farestald	SvSo09	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
drægtig_3	SvSo07	195	146	32,12	0,00	1927,20	2336,00	0,00%	1927,20	2336,00
SUM		18060	3320	216,56	-	19737,18	42108,04	-	19737,18	42108,04

Ovenstående viser at lugtgenæfstanden overholdes til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Ventilation

Ventilationsanlægget er undertryksventilation der styrer temperaturen, så der er optimale forhold for svinene i stalden. Der er alarm og nødpluk på ventilationsanlægget i tilfælde af strømsvigt.

Ventilationsafkastene bliver vasket og efterset hver gang staldene vaskes, hvilket er ca. hver 3 mdr. for de fleste stalde.

Ventilationen er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilket sikrer at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i staldene og minimum elforbrug.

Ventilationsanlægget serviceres løbende.

Kommunens vurdering

Lugtens udbredelse i nærområde afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr, staldsystem og husdyrbrugets placering i forhold til hyppigste vindretning. Der beregnes antal lugtenheder ud fra det gennemsnitlige kg dyr på stald på en varm sommerdag (maksimal belastning). Dette omregnes i det digitale ansøgningssystem til en geneafstand, indenfor hvilken der kan forventes væsentlig lugtgener.

Grænseværdierne er forskellige i forhold til, i hvilket område naboer er bosiddende. I byzone er grænseværdien 5 odour units (OUE)/m³, i samlet bebyggelse 7 OUE/m³ og enkelt bolig i landzone (uden landbrugspligt) 15 OUE/m³.

Da der ikke er andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor en radius på 300 meter fra ejendommen, skal geneafstanden ikke justeres i forhold til lugtkumulationen.

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 465 meter til nærmeste beboelse (Bredvadmøllevej 25). Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Underup, som ligger ca. 530 meter væk. Der er ca. 4.2 km til nærmeste byzone, som er Østbirk. Se i øvrigt også afsnittet beliggenhed og planmæssige forhold.

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Der er i bilag 7.3 vist hvilket udgangspunkt der er anvendt i beregning-

gerne. Det vurderes at placeringen af beregningspunkterne for enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er korrekt.

Beregningerne foretaget herover viser, at lugtgenekriterierne overholdt for alle tre kategorier (enkeltliggende beboelser, samlet bebyggelse og byzone).

Kommunen vurderer derfor på baggrund af beregningerne, at lugt fra staldene ikke forventes at give væsentlige gener for naboerne, men der er dog stillet vilkår, som sikrer at anlægget drives så lugtafgivelsen minimeres, og at kommunen såfremt der opstår lugtgener fra produktionen har mulighed for at håndhæve disse forhold.

2.4.2 Støj

I dette afsnit gøres der rede for hvilke støjkloder, der er på husdyrbruget, hvilke tidspunkter de er i drift og hvilke tiltag, der skal begrænse eller forhindre støjgener for naboerne.

Ansøgers tekst

På ejendommen er der bl.a. støj fra staldventilation, indblæsning af foder i silo, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes, at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav mht. støj.

Aftipning af korn i korngraven til kornsiloen vil kun ske over få dage i løbet af høstperioden. Det vurderes at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen.

Kompressor står i maskinhuset og det vurderes at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde.

Alle grænser for tilladeligt støj vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgener fra transporterne.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Kommunens vurdering

Imellem driftsbygningerne og nærmeste naboer er der afskærmende beplantning, hvilket vurderes at være med til at skærme mod eventuelle støjgener.

De væsentligste støjgener på anlægget vurderes at være støj fra landbrugsmaskiner, ventilationsanlæg og brug af kompressor. Det er vurderet at disse er begrænset mest muligt med den beskrevne indretning og drift.

Derudover vil alle støjende aktiviteter, i det omfang det er muligt, blive lagt indenfor normal arbejdstid.

Horsens Kommune vurderer med baggrund i staldenes placering, afstanden til naboerne og den afskærmende beplantning, at støj fra ejendommen ikke vil give væsentlige gener ved naboerne. Skulle der alligevel mod forventning opstå støjgener i forbindelse med husdyrbruget, sikrer stillede vilkår at klage over støjgener kan undersøges og håndhæves.

2.4.3 Lys

I dette afsnit beskrives mulige gener fra belysning på anlægget og eventuelle genebegrænsende foranstaltninger.

Ansøgers tekst

Lys i staldene

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørs belysning, da det vil være slukket om natten.

Udendørs belysning

Der er udendørsbelysning ved stuehuset og ved kornsiloerne. Denne belysning vil ikke være tændt om natten.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Kommunens vurdering

Horsens Kommune vurderer med baggrund i ansøgers beskrivelse, afstanden til naboerne og den afskærmende beplantning mod øst og syd, at de omkringboende ikke generes af lys fra ejendommen i aften- og natteimerne, hvorfor der ikke er stillet vilkår vedr. dette.

2.4.4 Fluer og skadedyr

I dette afsnit beskrives bekæmpelse og forebyggelse af fluer og skadedyr.

Ansøgers tekst

Generel beskrivelse skadedyr

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af skadedyr minimeres.

Beskrivelse af gener fra fluer

Fluegener minimeres ved at der bruges rovfluer i staldene. På denne måde forekommer der ikke store skadedyrsgener fra stalden i nudriften. For at holde skadedyrsniveauet på et minimum, fortsætter det forebyggende arbejde i den nye stald, og det forventes derfor ikke at der vil optræde flere gener efter udvidelsen.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper og efter retningslinjerne fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Kommunens vurdering

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende, og der er ikke stillet særlige krav til rottebekæmpelse, idet det reguleres af anden lovgivning.

For at der fortsat kan være en effektiv bekæmpelse af fluer i staldene er der stillet vilkår om fluebekæmpelse.

Horsens Kommune vurderer, at ud fra ansøgers beskrivelse af flue- og skadedyrsbekæmpelse, samt det stillede vilkår, at dette er tilstrækkeligt til at sikre en effektiv bekæmpelse af fluer og skadedyr, således at der ikke opstår gener ved de omkringboende.

2.4.5 Støv

I dette afsnit beskrives mulige støvgener fra husdyrbruget og eventuelle genebegrænsende foranstaltninger.

Ansøger tekst

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang, så det opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggelig management.

Der vil ikke være støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system.

I forbindelse med høst og indblæsning af korn i siloen, kan der forekomme støvgener. Pga. afstanden til nærmeste nabo vurderes det at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst.

Kommunens vurdering

Støvgener på ejendommen forventes ikke at give væsentlige gener ved omkringboende, idet anlægget er placeret minimum 450 meter fra nærmeste nabo, og der er afskærmende beplantning imellem anlægget og de nærmeste naboer.

Der kan forekomme støv ved transport på grusvejen ned til anlægget, men da der ikke er andre beboelser beliggende ved grusvejen, og der er minimum 450 meter til nærmeste beboelser, vurderes det ikke at give væsentlige gener ved de nærmeste naboer.

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med høstarbejde. Gener i den forbindelse vurderes at være kortvarige, og Natur- og Miljøklagenævnet har i en afgørelse udtalt, at det er praksis ved reguleringen af husdyrbrug, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Dette tolker kommunen således at der i perioder må accepteres gener som f.eks. støv, støj og lugt.

Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Det er vurderet, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

2.4.6 Transport

I dette afsnit gøres der rede for til- og frakørselsforhold til husdyrbruget, mulige gener fra transporter samt eventuelle genebegrænsende tiltag

Ansøger tekst

Arbejdskørsel til og fra produktionen sker af Bredvadmøllevej. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med afhentning af smågrise, døde dyr, husdyrgødning og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens levering og afhentning af svin sker ugentligt.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladeligt støj vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport.

På dage med gylleudkørsel og kornkørsel er der rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes, at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på- og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter. Transportvejene for gylle er vist på bilag 7.5.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage, og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

Nedenstående transporter er anslået:

Transporter:	Nudrift ca.	Ansøgt ca.
Levering af foder – mineraler m.v.	60	50
Afhentning af smågrise	52	52
Transporter med husdyrgødning, udbringning	280	254
Levering af brændstof	6	6
Afhentning af døde dyr	52	52
Afhentning af affald	26	26
Andet/diverse	26	26
I alt	502	466

Kommunens vurdering

Til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel sker ved indkørslen fra Bredvadmøllevej. Der er gode oversigtsforhold ved udkørsel til Bredvadmøllevej, og der er ikke andre ejendomme beliggende ved grusvejene til Bredvadmøllevej 42.

Opførelsen af ny farestald på Bredvadmøllevej 42 vil ikke ændre antallet af tung trafik til og fra ejendommen. Det forventes at der vil være ca. 502 transporter årligt, svarende til gennemsnitligt 10 transporter om ugen. Det tilstræbes at transporterne sker i dagstimerne.

Den største andel af transporterne udgøres af hhv. levering af foder og udbringning af husdyrgødning. Den sidstnævnte vil foregå i perioder, hvor der vil være rimelig stor trafik omkring ejendommen, med deraf følgende støj- og lugtgener. Der kan i disse perioder også forekomme

kørsel i aften – og evt. også nattetimerne. Dette er kun i ganske særlige tilfælde.

Det vurderes at udbringning af husdyrgødning i en kort periode, hvor der også køres i nattetimerne, i visse tilfælde kan være en fordel for omkringboende, frem for at udbringningen strækker sig over en længere periode. Det anbefales dog at omkringboende i sådanne tilfælde orienteres på forhånd, for at imødegå eventuelle klager.

Transporterne for udbringning af gylle vil hovedsageligt foregå af de veje, der er indtegnet på bilag 7.5, og få af disse transportere vil foregå gennem Vestbirk og Østbirk. Ved transport af husdyrgødning på offentlig vej gennem landsbyer/byer kan det være relevant at vurdere om transporten sker under hensigtsmæssige forhold hvad angår transportform. Da det er oplyst, at det er ca. 40 transportere årligt der skal igennem Vestbirk og Østbirk, og dermed mindre end en transport om ugen, er det vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår vedr. transport.

Med hensyn til kørsel med eksterne transportere (herunder f.eks. levering af foder, afhentning af smågrise, afhentning af døde dyr og lignende) er dette afhængig af leverandørernes ruter.

Det er kommunens vurdering på baggrund af ovenstående beskrivelse af transport, at den ansøgte transport og udbringning ikke vil give anledning til unødige eller væsentlige gener, såfremt gældende lovgivning på området overholdes.

2.5 Forurening

2.5.1 Spildevand

I dette afsnit gøres der rede for mængden af spildevand samt bortskaffelse heraf.

Ansøger tekst

Spildevand fra ansøgt produktion udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild i alt ca. 340 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild, rengøring og overbrusning	340	Gyllesystem
Tagvand fra eksisterende stalde/bygninger	-	Ledes til dræn*
Tagvand fra ny stald	-	Ledes til dræn*
Spildevand fra husholdning	150	Godkendt nedsivning

*Se bilag 7.2

Kommunens vurdering

I forhold til ejendommens indretning, skal kommunen sikre sig, at reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen omkring opbevaring og håndtering af husdyrgødning er overholdt. Dette indebærer bl.a. at husdyrgødning skal opsamles, og at der ikke må udledes vand som indeholder husdyrgødning direkte til recipient.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelige til at rumme de givne mængder spildevand, herunder drikkevandsspild og vand fra rengøring. Mængderne indgår i beregningen af tilstrækkelig opbevaringskapacitet, som er foretaget under afsnittet flydende husdyrgødning, og ses af bilag 7.11.

Der er ikke befæstede arealer på ejendommen, og al håndtering af sprøjtemidler foregår i marken, hvorfor det ikke udledes overfladevand fra ejendommen der kan indeholder forurenende stoffer.

Den beskrevne indretning med opsamling af spildevand fra produktionen vurderes at være i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Idet der opføres ny bygning på ejendommen, skal det sikres, at der ikke sker en negativ påvirkning af udledning af tagvand til overfladevand.

For at efterleve kommunens spildevandsplan omkring "Servicemål, sikkerhedsfaktor og bassiner" skal regn- og overfladevandsafledningen fra tagfladerne eventuelt reduceres via et internt/privat forsinkelsesbassin, således at afledningen til drænledningen bringes ned på maksimalt 5 liter pr. sekund. Denne vurdering vil blive foretaget i forbindelse med byggesagsbehandlingen og ved ansøgning om udledningstilladelse, og er således ikke en del af denne godkendelse. Der er stillet vilkår til afledningen.

Sammenfattende vurderer kommunen på baggrund af ovenstående og stillede vilkår, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

2.5.2 Husdyrgødning og foder

I dette afsnit gøres der rede for mængden af produceret husdyrgødning og opbevaringen af husdyrgødningen. Der gøres desuden rede for eventuel forurening fra foderoplæg samt tiltag til begrænsning af forureningen.

Ansøger tekst

Opbevaringslageret på Bredvadmøllevej 42 udgøres af to gyllebeholdere, fortank og gyllekanaler.

Derudover ejer ansøger også ejendommen på Ydingvej 21, 8752 Østbirk, hvor der er to gyllebeholdere med en samlet kapacitet på 2.500 m³.

Placeringen af gyllebeholderne på Bredvadmøllevej 42 ses af bilag 7.1.

Detaljer om opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet
1600 m ³	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		1600,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		1600,00
2000m ³	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		2000,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		2000,00

Detaljer om flydende lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
1600 m ³	Nudrift	44,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	44,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
2000m ³	Nudrift	56,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	56,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)

Gyllebeholderne er ikke etableret med teltdug, hvorfor der etableres naturligt flydelag, og der føres logbog over flydelaget.

Opbevaringskapacitet til husdyrgødning

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring (se bilag 7.12) er den årlige produktion af flydende husdyrgødning ca. 6.343 m³ gylle inkl. restvand på ejendommen.

Der er opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på i alt 3.600 m³, svarende til ca. 6,5 måneders produktion af gylle. Der er dermed ikke tilstrækkelig opbevaringskapacitet på Bredvadmøllevej 42, da tilstrækkelig opbevaringskapacitet vurderes at være 9 måneders produktion af gylle.

Der er dog rigeligt opbevaringskapacitet på ansøgers anden ejendom Ydingvej 21 (ca. 2.500 m³), således at der kan flyttes gylle til denne ejendom i tilfælde af kapacitetsproblemer, og dermed er opbevaringskapaciteten på mere end 9 måneder.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderne er stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn/lastbil med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen/lastbilen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er en større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Placering af gyllebeholdere i forhold til søer/vandløb

Ejendommens gyllebeholdere er beliggende mere end 500 meter fra nærmeste sø og vandløb, og terrænet skrånede mindre end 6 grader mod søer og vandløb. Gyllebeholderne ligger derfor ikke i risikoområde, jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 21, og der er derfor ikke krav om alarm, beholderbarriere eller terrænændring.

Beskrivelse af opbevaring af foder

Opbevaring af korn sker i fodersiloer nordøst for den nye farestald, og øvrige fodermidler op-

bevares i foderladen der er placeret ved siden af fodersiloerne, se bilag 7.1.

Kommunens vurdering

Der er redegjort for, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning, og der forventes ikke at være kapacitetsproblemer, hvorfor det vurderes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er opfyldt, og der stilles ikke yderligere krav til opbevaringen.

Horsens Kommune vurderer ligeledes med udgangspunkt i ansøgers ovenstående beskrivelse, at ejendommen drives således, at risikoen for uheld med gylle er minimeret. Udover dette er der udarbejdet et udkast til beredskabsplan for ejendommen, der indeholder oplysninger om procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe og/eller begrænse uheld, og indeholder oplysninger om hvilke personer, der skal alarmeres og hvordan. Den indeholder også relevante kortbilag over bedriften med angivelse af afløbs- og drænforhold og en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det omkringliggende miljø. Der er stillet vilkår om, at der skal indsendes en kopi af den endelige beredskabsplan til Horsens Kommune.

Placering af gyllebeholder ved skrånende arealer

Opbevaring af flydende husdyrgødning er nærmere reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 7. Herunder indeholder bestemmelsen i bekendtgørelsens § 19 nærmere regler om alarmsystemer, beholderbarrierer og terrænændringer for gyllebeholdere placeret i særlige risikoområder eller nær vandløb og søer. Risikoområder er i bekendtgørelsens § 3, nr. 21, defineret som områder, hvor terrænet skråner med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløb eller søer med et areal større end 100 m².

Ingen af gyllebeholderne er beliggende i risikoområde eller indenfor 100 meter af et vandløb eller en sø over 100 m², hvorfor der ikke er krav om alarm, barriere eller terrænændring.

2.5.3 Affald og kemikalier

I dette afsnit gøres der rede for opbevaring og bortskaffelse af affald, miljøfarlige stoffer og døde dyr på husdyrbruget.

Ansøger tekst

Beskrivelse af døde dyr

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, udviklet til formålet. Derved undgås uhygiejniske forhold og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

Beskrivelse af fast affald

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftørringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunal genbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunal genbrugsplads.

Beskrivelse af kemikalier, herunder pesticider og olie-kemikalier

Der opbevares pesticider aflåst i maskinhus på ejendommen.

Spildolie opbevares på fast gulv uden afløb i maskinhus. Emballage og rester afhændes til

godkendt aftager/kommunal genbrugsplads.

Dieselolie opbevares i godkendt tank på betongulv.

Beskrivelse af klinisk risikoaffald

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og – rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur.

Kommunens vurdering

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden. Der er derfor ikke stillet særlige vilkår vedr. affaldshåndtering.

Spildolie og olieprodukter opbevares i maskinhus som er indrettet med betongulv uden afløb, således at risikoen for forurening af jord og grundvand er minimeret.

Dieseltanken på ca. 4000 liter står i maskinhus på betongulv med en opkant rundt om der kan opsamle olien ved en eventuel lækage. For at mindske risikoen ved tankning, er der stillet vilkår om at tankning skal ske indendørs på en plads med en fast og tæt bund, således at spild kan opsamles.

Med den beskrevne indretning på ejendommen, samt overholdelse af vilkår, vurderes det, at der ikke vil være risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand, og at der anvendes BAT i forhold til håndtering af affald og kemikalier.

2.5.4 Ammoniak

2.5.4.1 Ammoniak tab

I dette afsnit gøres der rede for ammoniakemissionen fra husdyrbruget, samt hvordan emissionen begrænses.

I den første tabel vises, på baggrund af ansøgningssystemets beregninger, om det lovpligtige krav om ammoniakreduktion er overholdt. I den anden tabel vises det beregnede tab af ammoniak fordelt på forskellige typer af kilder på husdyrbruget.

Ansøgers tekst

Det generelle krav i husdyrbrugloven til reduktion af ammoniakfordampningen er 30 %, da ansøgningen er indsendt i 2015. Dette krav er gældende for alle stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde. Reduktionen er beregnet i forhold til et referencestaldsystem.

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav	
Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-556,83 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	1705,13
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	671,77
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	331,17
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	0,00

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
eks. smågrisestald	SvSm02	605,40	1035,23	-429,84	-71,00%	0,00	0,00	0,00	1035,23
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	SvSo07	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
eks. løbeafdeling	SvSo01	367,09	345,92	21,17	5,77%	0,00	64,93	0,00	280,98
		653,71	516,46	137,25	21,00%	0,00	0,00	0,00	516,46
eks. drægtige_1	SvSo07	839,77	663,46	176,31	21,00%	0,00	124,64	0,00	538,82
		326,86	308,01	18,85	5,77%	0,00	0,00	0,00	308,01
eks. drægtige_2	SvSo07	326,86	308,01	18,85	5,77%	0,00	57,82	0,00	250,19
		490,29	462,01	28,27	5,77%	0,00	0,00	0,00	462,01
eks. farestald_1	SvSo10	490,29	462,01	28,27	5,77%	0,00	80,87	0,00	381,14
		210,60	365,60	-155,00	-73,60%	0,00	0,00	0,00	365,60
ny farestald	SvSo09	210,60	365,60	-155,00	-73,60%	0,00	48,87	0,00	316,73
		491,40	464,82	26,58	5,41%	0,00	0,00	0,00	464,82
drægtig_3	SvSo07	245,70	232,41	13,29	5,41%	0,00	31,07	0,00	201,34
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum	Nudrift	443,70	419,70	24,00	5,41%	0,00	56,11	0,00	363,58
		490,29	462,01	28,27	5,77%	0,00	0,00	0,00	462,01
Sum	Ansøgt	490,29	462,01	28,27	5,77%	0,00	86,72	0,00	375,29
		3268,55	3614,14	-345,62		0,00	0,00	0,00	3614,14
		3414,30	3259,12	155,16		0,00	551,03	0,00	2708,07

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning

Den nye farestald etableres med delvis spaltegulv, der har et lavere ammoniaktab i forhold til et referencestaldsystem.

Beskrivelse af foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampning

Der er lavet følgende foderoptimeringer og produktionseffektivitet:

- Reduktion af foderenheder i løbe- og drægtighedsstalden
- Reduktion af råprotein ved alle søerne, samt flere fravænnede smågrise pr. årssø og en højere fravænningsvægt.

Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise

Staldnavn	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænnings- vægt	Effekt foderoptimering
eks. smågrisestald	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	1040,00	129,00	0,00	35,00	7,40	64,93
eks. løbeafdeling	SvSo01	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	7,40	0,00
		Ansøgt	1040,00	129,00	0,00	35,00	7,40	124,64
eks. drægtige_1	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	1040,00	129,00	0,00	35,00	7,40	57,82
eks. drægtige_2	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	1040,00	129,00	0,00	35,00	7,40	80,87
eks. farestald_1	SvSo10	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	129,00	0,00	35,00	7,40	48,87
	SvSo09	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	129,00	0,00	35,00	7,40	31,07
ny farestald	SvSo09	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	129,00	0,00	35,00	7,40	56,11
drægtig_3	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	1040,00	129,00	0,00	35,00	7,40	86,72

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning fra lager

Der bruges ikke nogen teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning fra gyllebeholdere, da de ikke har fast overdækning.

Kommunens vurdering

I forbindelse med ansøgning om etablering af en husdyrproduktion, stilles der krav om at reducere ammoniakfordampningen i forhold til et fastlagt referencesaldsystem. Det generelle krav til reduktion af fordampningen er 30 %, da ansøgningen er indsendt i 2015. Dette krav er gældende for alle nye stalde.

Kravet til reduktion af ammoniakfordampningen er for produktionen på Bredvadmøllevej 42 overholdt, se evt. de ovenstående tabeller under ansøgers tekst.

For at opfylde kravet til en lavere ammoniakemission, er der brugt et staldsystem, der består af delvis spaltegulv, og som har en lavere ammoniakemission i forhold til referencesaldsystemet. Derudover sker der en reduktion af foderenheder, reduktion af råprotein i foderet samt flere fravænnede smågrise med en højere fravænningsvægt

Der stilles vilkår i forhold til de valgte virkemidler.

2.5.4.2 Påvirkning af natur

I dette afsnit redegøres for ammoniakemissionens påvirkning af naturområder. Udgangspunktet for vurderingen af påvirkningen af ammoniakfølsomme naturområder er bl.a. størrelsen af ammoniakdepositionen på områderne. Indledende oplyses der derfor om en række faktorer, som har betydning for beregningen af ammoniakdepositionen.

Ansøgers tekst

Følgende fremgår af den digitale ansøgning.

Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år):

Sum	Nudrift	3614,14
	Ansøgt	2708,07

Beskrivelse af ammoniakdeposition i de valgte naturområder:

Navn	Kategori	Ruhed	Kumulation	Totaldeposition [kgN]	Merdeposition [kgN]
Nærmeste Natura 2000	Kategori1	S	Nul ejendomme	0,0	+0,0
øst	Kategori2	S	Nul ejendomme	0,1	+0,0
Overdrev, kat. 2	Kategori2	S	Nul ejendomme	0,2	-0,1
skov vest	Kategori3	S	Nul ejendomme	0,9	-0,3
skov øst	Kategori3	S	Nul ejendomme	1,4	-0,6
syd	Kategori3	S	Nul ejendomme	0,2	-0,1
Potentielt § 3	Kategori3	S	Nul ejendomme	2,1	-0,8

Kommunens tekst

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Husdyrloven yder en særlig beskyttelse af visse udvalgte kvælstoffølsomme naturtyper (de såkaldte § 7-områder), som opdeles i tre kategorier (se nedenfor). For hver kategori fastsætter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 et generelt beskyttelsesniveau, som gælder ved etablering, ændring eller udvidelse af et husdyrbrug, men ikke ved revurdering af en uændret husdyrproduktion. De tre kategorier defineres i de følgende afsnit.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er defineret som ammoniakfølsomme habitatnaturtyper, som ligger indenfor et Natura 2000-område og indgår i habitatområdet udpegningsgrundlag.

Heder og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og ligger indenfor et Natura 2000-område er også omfattet af kategori 1.

Hvis et husdyrbrug medfører kvælstofdeposition på kategori 1-natur, vil antallet af andre husdyrbrug, som ligger i nærheden af det følsomme naturområde, være afgørende for hvor stor kvælstofdeposition, som kan tillades. Det fremgår af ansøgningens beregninger, at totaldepositionen på nærmeste Natura 2000 er 0,0 kg N/ha/år. Der er derfor ikke behov for at fastsætte det konkrete afskæringskriterium.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er lobeliesøer, højmoser, heder der er større end 10 ha samt overdrev der er større end 2,5 ha, hvis disse ligger udenfor Natura-2000. Kommunen skal stille krav om en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er defineret som ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke omfattet af de to foregående kategorier, samt ammoniakfølsomme skove. Kommunen kan i forbindelse med etablering, ændring eller udvidelse stille krav om en

maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. I forbindelse med en revurdering, hvor depositionen per definition er uændret eller reduceret, kan der derfor ikke stilles krav i forhold til kategori 3-natur. Kravet om maksimalt 1,0 kg N/ha/år i merdeposition kan ifølge husdyrgodkendelsesbeholdningsloven lempes, men ikke skærpes.

I den følgende tabel opsummeres, hvor de nærmeste naturområder, i de tre kategorier er beliggende i forhold til ejendommen.

	Afstand	Beregnet totaldeposition (Kg N/ha/år)
Områder indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)		
Kvælstoffølsom habitatnatur (typerne fremgår af bilag 3)	> 7,3 km (Natura 2000-område nr. 52, Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå)	0,0
§ 3-heder og -overdrev	> 7,3km (Natura 2000-område nr. 52)	0,0
Områder udenfor Natura 2000 (kategori 2-natur)		
Højmoser	> 2 km	Ikke relevant pga. afstand
Lobeliesøer	> 2 km	Ikke relevant pga. afstand
§ 3-heder større end 10 ha	> 2 km	Ikke relevant pga. afstand
§ 3-overdrev større end 2,5 ha	Ca. 1.330 meter	0,2 (merdeposition -0,1)
Områder udenfor Natura 2000 (kategori 3-natur)		
§ 3-hede mod sydøst	Ca. 1,1 km	Ikke relevant pga. afstand
§ 3-mose mod sydøst (Porskær)	Ca. 480 meter	-0,1 (totaldeposition 0,2)
§ 3-overdrev mod vest	Ca. 750 meter	Ikke relevant pga. afstand
Potentiel ammoniakfølsom skov	Ca. 300 meter	-0,3 (totaldeposition 0,9)

Bilag 7.8 nærmeste kategori 1-natur

Bilag 7.9 nærmeste kategori 2- og 3-natur

Kommunens vurdering

Husdyrhold påvirker de omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af husdyrproduktionen på Bredvadmøllevej 42 for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Den samlede ammoniakemission fra ejendommen er beregnet til 2.708 kg N/år. Den ansøgte ændring i produktionen vil medføre en reduktion i kvælstofemissionen på 906 kg N/år.

	Beregnet Totaldeposition	Beskyttelsesniveau jf. bek. (totaldepo-	Er beskyttelsesniveauet overholdt?
--	--------------------------	---	------------------------------------

	(kg N/ha/år)	sition) (kg N/ha/år)	
Områder indenfor Natura 2000 (kategori 1-natur)			
Kvælstoffølsom habitatnatur	0,0	0,2/0,4/0,7*)	Ja
§ 3-heder og -overdrev	0,0		Ja
Områder udenfor Natura 2000 (kategori 2-natur)			
Højmoser	0,0**)	1,0	Ja
Lobeliesøer	0,0**)	1,0	Ja
§ 3-heder større end 10 ha	0,0**)	1,0	Ja
§ 3-overdrev større end 2,5 ha	0,2	1,0	Ja
Områder udenfor Natura 2000 (kategori 3-natur)	Merdeposition (kg N/ha/år)	Fastsat**) beskyttelsesniveau (merdeposition)	Er beskyttelsesniveauet overholdt?
§ 3-hede mod sydøst	0,0**)	1,0	Ja
§ 3-mose mod sydøst (Porskær)	-0,1	1,0	Ja
§ 3-overdrev mod vest	0,0**)	1,0	Ja
Potentiel ammoniakfølsom skov	-0,3	1,0	Ja

*) Kommunen har ikke fastlagt et konkret beskyttelsesniveau, da lovgivningens mest restriktive niveau er overholdt.

***) Depositionen vurderes på baggrund af den store afstand og den reducerede emission at være 0,0 kg N/ha/år.

Naturområder omfattet af husdyrloven - § 7-natur

Lovens strengeste krav i forhold til kategori 1-natur er en totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år. Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Afskæringskriteriet i forhold til kategori 1-natur er dermed overholdt uanset antallet af øvrige husdyrbrug, som belaster naturområdet med luftbåren kvælstof.

Alle afskæringskriterier i forhold til § 7-natur vurderes at være overholdt.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Kommunen er forpligtet til at vurdere om det ansøgte projekt er foreneligt med EF-habitatdirektivforpligtelserne jf. habitatbekendtgørelsen. Dette indebærer at der, før der træffes afgørelse, skal foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste Natura-2000 område nr. 52, Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå (habitatområde H48), som ligger ca.7,3 km nord for ejendommens

anlæg på Bredvadmøllevej 42. Dele af området er udpeget som henholdsvis fuglebeskyttelsesområde F33 og F35.

Udpegningsgrundlaget for henholdsvis habitatområdet og fuglebeskyttelsesområdet kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside (<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000>).

Der er vedtaget en Natura 2000-plan for området. Horsens Kommune vurderer på baggrund af den beregnede totaldeposition på 0,0 kg N/år, at projektet ikke vil medføre negative påvirkninger på de arter og naturtyper som det nærmeste Natura 2000-område er udpeget for. Udnyttelse af denne miljøgodkendelse til Bredvadmøllevej 42 er dermed ikke i modstrid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 men ikke husdyrlovens § 7

Horsens Kommune er forpligtet til at vurdere om det ansøgte kan realiseres uden at medføre tilstandsændringer i § 3-beskyttede enge og vandhuller. På baggrund af den reducerede emission, vurderes der ikke at være nogen negative effekter forbundet med det ansøgte projekt.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. Ifølge DCE, Aarhus Universitet er der registreret adskillige bilag IV-arter i lokalområdet. Det drejer sig om flere arter af padder og flagermus samt odder.

Horsens Kommune har ikke kendskab til forekomster af de nævnte bilag IV-arter i nærheden af anlægget, men da emissionen falder, vil der ikke ske habitatforringelse for nogen af de beskyttede arter.

Kommunes samlede vurdering af effekter på beskyttede arter og naturområder

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at anlægget med dets ammoniakemission ikke vil forårsage en tilstandsændring i § 3-områder samt at afskæringskriterierne for § 7-natur er overholdt. På den baggrund vurderes der ikke at ville ske nogen forringelse af habitater, herunder leve-/voksesteder for fredede eller truede arter.

Det vurderes yderligere, at bilag IV-arters yngle- og rastesteder ikke at ville påvirkes negativt samt at Natura 2000 områder og disses udpegningsgrundlag ikke vil blive påvirket væsentligt af produktionen.

3 Arealerne

3.1 Markoplysninger

I dette afsnit oplyses der om en række generelle forhold om driften af husdyrbrugets udbringningsarealer, og i tabellerne vises oplysninger om de enkelte marker, som udgør udbringningsarealet. Oplysningerne er grundlaget for beregninger af nitratudvaskning og fosforoverskud samt kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøger tekst

Grundlæggende arealoplysninger

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbekendtgørelsens. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmoni tal på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efter afgrøder udover PD-krav: **0,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Udbringningsarealer – Ejede og forpagtede

Nedenstående tabel viser mark nr., størrelsen på markerne, om arealet er drænet og jordbundstypen. Udover dette ses det også om arealet er beliggende i fosforklasse, nitratklasse og/eller nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

Udbringingsarealer															
Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1 (ha)	P-kl. 2 (ha)	P-kl. 3(ha)
1-0	20,32	Nej	JB4	Nej	S4	S4	20,32	0,00	0,00	0,00	0,00	20,32	0,00	0,00	0,00
2-0	9,22	Nej	JB4	Nej	S4	S4	9,22	0,00	0,00	0,00	0,00	9,22	0,00	0,00	0,00
3-0	5,93	Nej	JB4	Nej	S4	S4	5,93	0,00	0,00	0,00	0,00	5,93	0,00	0,00	0,00
5-0	9,21	Nej	JB4	Nej	S4	S4	9,21	0,00	0,00	0,00	0,00	9,21	0,00	0,00	0,00
6-0	17,37	Nej	JB4	Nej	S4	S4	17,37	0,00	0,00	0,00	0,00	17,37	0,00	0,00	0,00
9-0	0,56	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,56	0,00	0,00	0,00
23-0	2,50	Ja	JB6	Nej	G4	S2	2,50	0,00	0,00	0,00	2,50*	0,00	0,00	0,00	2,50
24-0	12,51	Ja	JB5	Nej	S2	S2	12,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	12,46
25-0	36,37	Nej	JB4	Nej	S4	S4	36,37	0,00	0,00	0,00	0,00*	36,37	0,00	0,00	0,00
25-2	3,53	Ja	JB6	Nej	G4	S2	3,53	0,00	0,00	0,00	3,53*	0,00	0,00	0,00	3,53
26-0	3,47	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,47	0,00	0,00	0,00	0,00	3,47	0,00	0,00	0,00
27-0	2,85	Ja	JB6	Nej	S2	S2	2,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,69	0,16	0,00
30-0	2,05	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,05	0,00	0,00	0,00	0,00	2,05	0,00	0,00	0,00
32-0	8,53	Nej	JB4	Nej	S4	S4	8,53	0,00	0,00	0,00	0,00	8,53	0,00	0,00	0,00
41-0	1,60	Nej	JB4	Nej	S4	S4	1,60	0,00	0,00	0,00	0,00	1,60	0,00	0,00	0,00
70-0	10,51	Ja	JB6	Nej	S2	S2	10,51	0,00	0,00	0,00	0,00	10,51	0,00	0,00	0,00
71-0	11,70	Ja	JB6	Nej	S2	S2	11,70	0,00	0,00	0,00	0,00	11,70	0,00	0,00	0,00
72-0	7,14	Ja	JB5	Nej	S2	S2	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00	7,14	0,00	0,00	0,00
73-0	2,38	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,38	0,00	0,00	0,00	0,00	2,38	0,00	0,00	0,00
74-0	7,29	Nej	JB4	Nej	S4	S4	7,29	0,00	0,00	0,00	0,00	7,29	0,00	0,00	0,00
75-0	7,73	Nej	JB4	Nej	S4	S4	7,73	0,00	0,00	0,00	0,00	7,73	0,00	0,00	0,00
76-0	3,98	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,98	0,00	0,00	0,00	0,00	3,98	0,00	0,00	0,00
20-1	6,18	Ja	JB6	Nej	G4	S2	6,18	0,00	0,00	0,00	6,18*	0,00	0,00	0,00	6,18
20-2	11,02	Ja	JB6	Nej	G4	S2	11,02	0,00	0,00	0,00	11,02*	0,00	0,00	0,00	11,02
20-3	9,62	Ja	JB6	Nej	S2	S2	9,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,62
21-0	25,92	Ja	JB6	Nej	G4	S2	25,92	0,00	0,00	0,00	25,92*	0,00	0,00	1,88	24,05
22-1	4,51	Ja	JB6	Nej	S2	S2	4,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,51
22-2	2,08	Ja	JB6	Nej	G4	S2	2,08	0,00	0,00	0,00	2,08*	0,00	0,00	0,00	2,08
81-0	9,06	Nej	JB4	Nej	S4	S4	9,06	0,00	0,00	0,00	0,00	9,06	0,00	0,00	0,00
Total	255,13						255,13	0,00	0,00	0,00	51,23	174,42	2,69	2,08	75,95

Udbringingsarealerne fremgår af bilag 7.6.

Liste med ejere af arealerne fremgår som bilag 7.10.

Udbringningsarealer – aftalearealer

Der afsættes ikke husdyrgødning til aftalearealer.

Kommunens vurdering

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. F21 angiver, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbrugslovens § 11 eller § 12 skal indeholde oplysninger om størrelsen og beliggenheden af arealer, der er til rådighed til udbringning af husdyrgødning på hele bedriften, der drives under samme CVR. nr., herunder arealer, der kan disponeres over bl.a. i medfør af gødningsleveringsaftaler. En ansøgning skal herefter indeholde oplysninger om, hvilke aftalearealer ansøger vil anvende.

Kommunen skal i forbindelse med en ansøgning om godkendelse efter husdyrbrugslovens § 12, hvori der indgår aftalearealer, vurdere, om udbringning af husdyrgødning fra den ansøgte bedrift på de pågældende aftalearealer, vil kunne påvirke miljøet væsentligt, jf. § 26, stk. 3 og 4.

Der indgår ingen aftalearealer i ansøgningen, og der tilføres ikke husdyrgødning fra andre bedrifter.

Vurderingen af forpagtede og ejede arealers sårbarhed over for tilførsel af næringsstoffer er foretaget i efterfølgende afsnit, hvor Horsens Kommune også har foretaget en konkret vurdering af produktionens belastning af Randers Fjord og Horsens Fjord.

3.2 Gødningsregnskab

I dette afsnit vises et regnskab over produceret, tilført og fraført husdyrgødning på den bedrift, som husdyrbruget hører under, og der gøres rede for teknologi anvendt til udbringning af husdyrgødning.

Ansøger tekst**Nudrift****Produceret husdyrgødning**

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	22883,84	6176,57	75,00	0,00	243,05
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	5106,00	1270,00	75,00	0,00	52,38

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	27989,84	7446,57	0	295,43
Total	27989,84	7446,57	0	295,43

Ansøgt drift**Produceret husdyrgødning**

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	19737,41	5226,49	75,00	0,00	228,62
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	5106,00	1270,00	75,00	0,00	52,38

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen adresse	Svinegylle	4000,00	1228,00	75,00	46,12

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	28843,41	7724,49	0	327,12
Total	28843,41	7724,49	0	327,12

Udbringningsteknologi

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af handels- og husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Udbringning af gylle foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen.

Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer eller vandløb nær udbringningsarealerne.

Udbringningen af husdyrgødning vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages, så vidt det er muligt, indenfor normal arbejdstid.

Pumpning og håndtering af husdyrgødning i øvrigt foregår normalt indenfor normal arbejdstid.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Når der udbringes husdyrgødning og efterfølgende suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 % mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Kommunens vurdering

Ansøger udbringer i alt 327,12 DE (svarende til 28.843 kg kvælstof og 7.724 kg fosfor) på ejede og forpagtede udbringningsarealer. Der er i de efterfølgende afsnit vurderet, hvorvidt der skal stilles vilkår til mængden af kvælstof og fosfor, der må udbringes på arealerne.

I forhold til vurdering af om der anvendes BAT i forhold til udbringningsteknologi har Miljøstyrelsen i efteråret 2009 vurderet, at med serien af gennemførte vandmiljøplaner samt ammoniakhandlingsplanen er en stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

For udbringning af gylle gælder således, at gyllen som minimum skal udbringes med slanger og dermed ikke må bredspredes. Endvidere skal gylle på sort jord og græsmarker ske ved ned-

fældning, og gylle på sort jord skal endvidere være nedbragt senest 6 timer efter udbringning. Miljøstyrelsen vurderer således, at danske landmænd allerede i kraft af danske lovreguleringer overholder kravene til BAT for udbringning. Det vurderes at ansøger ved overholdelse af lovkrav dermed lever op til BAT i forhold til udbringning.

3.3 Nitrat (overfladevand)

Dette afsnit omhandler nitratudvaskning til overfladevand. Ansøgningssystemet har beregnet nedenstående fem parametre, som indgår i kommunens vurdering af udvaskning af nitrat til overfladevand.

Ansøger tekst

Ud fra forskellige arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000-vandområder har Staten foretaget en udpegning af områder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 % - reduktion af den udvaskede nitrat.

Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3. For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen være et lavere husdyrtryk, end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstof tabet.

Ingen af arealerne er beliggende i nitratklasser eller i et vandopland med stigende dyretryk. Afskæringskriterierne er opfyldt i forhold til kvælstof til overfladevand. Beregningerne fra husdyrgodkendelse.dk er indsat herunder.

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	57,5
DE_{reel}	1,28	56,3

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	53,0
Merudvaskning fra husdyrbrug	3,3

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvasning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	1,40	57,5
Udvasning svarende til et plantebrug: 0 % af arealet		0,0
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		57,5

Kommunens vurdering

Horsens Kommunes vurderinger og krav i miljøgodkendelser til husdyrbrug i forhold til begrænsning af udvaskning af kvælstof til overfladevande fastsættes med udgangspunkt i husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau. Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9 stk. 1 (jf. stk. 3), skal der meddeles afslag på en ansøgning, hvis skærpelsen af harmonikravet efter bekendtgørelsens bilag 3, afsnit D ikke kan overholdes.

Ifølge husdyrbrugsloven skal der ved tilladelser og godkendelser til husdyrbrug tages særligt hensyn til arealer i oplande til meget kvælstoffølsomme overfladevandsområder indenfor internationale naturbeskyttelsesområder. For landbrugsarealer, der afvander til sådanne vandområder, er beskyttelsesniveauet fastsat som et lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for, med det formål at få en lavere nitratudvaskning. beskyttelsesniveauet afhænger desuden af reduktionspotentialet, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen og den mængde nitrat, der ender i vandområdet.

Arealerne afvander til Randers Fjord, i et område hvor Staten ikke har udpeget nitratklasser.

Der udbringes i ansøgt drift husdyrgødning svarende til 1,28 DE/ha (den maksimalt tilladte er 1,4 DE/ha). Den reelle udvaskning af kvælstof fra ejede og forpagtede arealer er beregnet til 56,3 kg N/ha, hvilket er mindre end den beregnede maksimalt tilladte på 57,5 kg N/ha, hvorfor beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2-6, gennem nitratklasserne er opfyldt.

I henhold til Habitatbekendtgørelsen¹⁰ skal der foretages en vurdering af, om husdyrbruget i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområder væsentligt, og om husdyrbruget i sammenhæng med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-vandområder væsentligt.

Dele af Randers Fjord er en del af EF-fuglebeskyttelsesområde, EF-habitatområde og Ramsarområde. Fra Uggelhuse er Randers Fjord en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". Fra Mellerup og til Udbyhøj er fjorden en del af EF-

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsar-område nr. 11.

De marine områder af Randers Fjord, som omfatter Randers Yderfjord, Randers Fjord fra Randers til Mellerup og Grund Fjord, er omfattet af miljømålet "god økologisk tilstand" i vandplan 2010-2015 for hovedvandopland Randers Fjord.

Randers Fjord får tilledt næringsstoffer fra et opland der udgør 3.256 km², idet hele Gudenåens og Allingå's afstrømningsområde leder vand til Randers Fjord. Ca. 90 % af kvælstofafstrømningen fra Randers Fjords opland udgøres af diffus udledning fra landbrugsarealer og naturlig udvaskning af kvælstof fra jordbunden.

Horsens Kommune er forpligtet til at undersøge, om projektet, herunder nitratudvaskningen, kan have en skadesvirkning på naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder.

Miljøstyrelsen har i 2010 udarbejdet en digital vejledning, som lægger et objektive kriterium til grund for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasserne), kan have en skadesvirkning på et Natura 2000-vandområde som følge af nitratudvaskningen. Natur og Miljøklagenævnet har stadfæstet metoden.

Kriteriet omfatter to dele. Afskæringskriteriets pkt. 1 omfatter en vurdering af, om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning. Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B omfatter en vurdering af, om det ansøgte i sig selv vil kunne have en skadevirkning.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Når et projekt overholder begge afskæringskriterier nævnt ovenfor forudsættes det, at der ikke vil være en skadevirkning. Falder projektet for den ene eller den anden del (som beskrevet ovenfor) - eller begge dele skal kommunerne som udgangspunkt give afslag på det ansøgte projekt, jf. dog nedenstående.

Er antal DE stigende i det aktuelle opland (inkl. det ansøgte), og beregninger viser, at det ansøgte herefter vil øge kvælstofudvaskningen, uanset, at den enkelte ansøgning overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, vil det ansøgte medføre en øget udvaskning. Det vil i givet fald betyde, at det ansøgte i kumulation med andre husdyrbrug kan have en skadevirkning, og det ansøgte kan derfor ikke godkendes.

Ved opgørelsen af udviklingen af antal dyreenheder i et opland anvender Miljøstyrelsen en samlet opgørelse af dyretrykket fordelt på 143 oplande i hele Danmark¹¹, som de har lavet siden 2007.

For oplandet til Randers Fjord ses følgende: 2007 (150.260 DE), 2008 (148.271 DE), 2009 (146.533 DE), 2010 (147.014 DE), 2011 (143.562 DE), 2012 (144.960 DE), 2013 (144.562 DE) og 2014 (137.321 DE). Ved lineær regression fremkommer dermed et gennemsnitligt årligt fald på 1.396 DE/år.

Idet antallet af DE er reduceret siden 2007 er pkt. 1 i afskæringskriteriet opfyldt.

Kommunen skal herefter vurdere, om der er endnu uudnyttede godkendelser og tilladelser, som i praksis kan medføre at antallet af DE i oplandet reelt kan være stigende.

En stigende tendens i oplandet til Randers Fjord ville forudsætte, at der skulle være uudnyttede godkendelser og tilladelser svarende til mere end 9.500 DE. Horsens Kommune vurderer ikke, at det er sandsynligt, at der indenfor oplandet er meddelt tilladelse og godkendelse til samlede udvidelser i den størrelsesorden.

Kommunen skal herefter opgøre, om der kan være bidrag fra andre kilder, som skal inddrages i vurderingen. Horsens Kommune har ikke kendskab til ændringer i andre kilder, som skulle medføre, at vurderingen ville være anderledes. Det er derfor Horsens Kommunes vurdering at pkt. 1 er opfyldt.

Ifølge baggrundsmateriale til Vandplanen, Bilag 5, Fastlæggelse af referenceforhold og miljømål samt beregning af indsatsbehov for de marine områder, tilhører Randers Fjord til Mellerup gruppen fjorde og øvrige lukkede kystvande, og dermed skal bidraget fra husdyrbruget være under 5 % jf. pkt. 2A.

Der indgår i alt 255,13 ha ejede og forpagtede arealer, som ligger i oplandet i Randers Fjord. Bedriftens udbringningsarealer udgør således 0,8 promille af oplandet til Randers Fjord (3.250 km²). Det kan estimeres, at der årligt udvaskes ca. 3.000 tons N/år, og dermed også beregnes at en udledning af kvælstof på 5 % (jf. Miljøstyrelsens vejledning) vil svare til ca. 150 tons N/år. Dette er mere end de ca. 29 tons N der udbringes i alt på alle arealerne fra den ansøgte produktion, og dermed også langt mere end det som i alt udvaskes fra arealerne pga. tilførsel af husdyrgødning.

Samlet set vurderer Horsens Kommune, at udvaskningen af næringsstoffer fra ejendommens udbringningsarealer vil være af så begrænset omfang, at bidraget herfra ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt, hvorfor der ikke stilles vilkår som skærper kravene i husdyrloven.

3.4 Nitrat (grundvand)

Ansøger tekst

Af udspretningsarealerne er markerne i tabellen nedenfor beliggende indenfor nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), se også bilag 7.7.

¹¹ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
23-0	2,5	46	-5	48	49
25-2	3,5	46	-5	48	49
20-1	6,2	46	-5	48	49
20-2	11,0	46	-5	48	49
21-0	25,9	46	-5	48	49
22-2	2,1	46	-5	48	49

Markerne ligger indenfor grundvandsmagasinerne til Yding Vandværk og Voerladegård Vandværk.

Derudover er mark 25-0 beliggende i NFI indenfor Dørup Vandværks indvindingsopland, men da Skanderborg Kommune har oplyst at vandværket er nedlagt, har de ikke krav i forhold til udvaskningen fra marken.

Der er valgt et grundvandssædskifte på de marker der fremgår af ovenstående skema, for at reducere udvaskningen af nitrat, således at der ikke er en øget nitratudvaskning i forhold til udvaskningen fra et plantebrug.

Kommunens vurdering

Arealerne ligger indenfor NFI og indenfor grundvandsmagasinerne til Yding Vandværk og Voerladegård Vandværk, og udgør ca. 20 % af udspretningsarealerne. Der er lavet specifikke beregninger af udvaskningen af nitrat for de pågældende arealer. Se tabellen ovenfor.

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal en tilladelse eller godkendelse som minimum fastsætte vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser at ved det valgte virkemiddel, vil nitratudvaskningen fra rodzonen på markerne ligge på ca. 46 mg nitrat pr. liter, hvilket er mindre end udvaskningen ved nudrift. Kravet om at der ikke må ske en merbelastning i ansøgt drift er dermed overholdt.

Såfremt der er foretaget en zonerings af det nitratfølsomme indvindingsområde men ikke udarbejdet en indsatsplan for området, skal det vurderes konkret, om der skal stilles vilkår af hensyn til grundvandsbeskyttelsen.

Der kan dog ikke fastsættes vilkår, der er mere skærpede end en nitratudvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte. Der kan dog stilles vilkår om en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3, jf. pkt. D, nr. 1, såfremt dette er på et lavere udvaskningsniveau end niveauet i bilag 4, nr. 2, pkt. C

Der er i skema 76952 beregnet både udvaskningen for et planteavlbrug og den ansøgte udbringning for de arealer, der er beliggende i NFI område. Resultatet af beregningen ses af skemaet ovenfor, hvoraf det også ses, at der i ansøgt drift ikke er en større udvaskning fra husdyrbruget end der kan beregnes, såfremt arealerne blev drevet som et plantebrug. Kravet

om at der i ansøgt drift ikke må ske en større udvaskning af nitrat, end den der kan beregnes for et plantebrug er dermed overholdt. Kommunen har vurderet, at der ikke skal stilles yderligere krav.

Markerne i NFI drives alle med et G4 sædskifte, der er brugt som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen. Der er stillet vilkår til sædskiftet

Der er også der brugt et lavere dyretryk på arealerne (1,28 DE/ha), hvilket også er med til at nedbringe udvaskningen af nitrat fra markerne i NFI. Der er derfor stillet vilkår i forhold til dyretryk på arealerne.

Det er Horsens Kommunes vurdering at med udgangspunkt i ovenstående beregninger og vilkår, at de generelle krav om udvaskning af nitrat til grundvand er overholdt.

3.5 Fosfor

Dette afsnit drejer sig om påvirkningen af overfladevand med fosfor. I ansøgningssystemet er udbringningsarealernes fordeling i fosforklasser opgjort, som det fremgår af nedenstående tabel, og der er foretaget beregninger, som indgår i kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøgers tekst

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	174,42 ha	8,5 kg P/ha/år	14,1 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	2,69 ha	8,5 kg P/ha/år	12,5 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	2,08 ha	8,5 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	75,95 ha	8,5 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-44,7** kg P.
Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **9,8** kg P/ha/år.
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **30,3** kg P/ha/år.
P-aførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **20,7** kg P/ha/år.
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **9,6** kg P/ha/år.

Kommentar fosfor

Der foreligger nye fosfortal på arealerne som er anvendt i beregningen i husdyrgodkendelse.dk. Jordbundsanalyserne er indsendt i forbindelse med ansøgning om godkendelse.

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk overholder overskuddet af fosfor lovens krav til fosforoverskud, og kravet er overopfyldt med 45 kg. Beregningen giver et fosforoverskud på 9,6 kg P/ha/år.

Kommunens vurdering

Det generelle beskyttelsesniveau

Det lovbestemte fastlagte beskyttelsesniveau af vandområder mod påvirkning af fosfor er rettet mod de oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor.

Det er Miljøstyrelsen, der har udpeget disse oplande. Indenfor disse områder, er der skærpede krav til tildelingen af fosfor på arealer bestående af drænet lerjord, drænede eller detailgrøftede sandjorder samt på arealer, der er udpeget som lavbundsarealer med forhøjet risiko for tab af fosfor til vandmiljøet. På sådanne arealer skal der ifølge lovgivningen stilles krav til fosforoverskuddet, afhængig af de konkrete fosfortal¹². Fosforoverskuddet vil tilføres jordpuljen og på sigt medvirke til, at jordens fosfortal vil stige. En sådan forøgelse af fosforindholdet i jordpuljen vil alt andet lige kunne medføre større risiko for tab af fosfor fra særligt sårbare arealer.

Arealerne ligger alle i oplandet til Randers Fjord, og dermed beliggende i et opland til fosforfølsomt Natura 2000 område, hvoraf ca. 76 ha er beliggende indenfor fosforklasse 3. Der er derfor krav til reguleringen.

Jf. ansøgningen tilføres arealerne 7.724 kg P på i alt 255,13 ha ejet og forpagtet areal. Det svarer til 30,3 kg P tilført pr. ha. De ansøgte sædskifter (S4 og G4), medfører en gennemsnitlig fraførsel på 20,7 kg P/ha/år, resulterende i et gennemsnitligt fosforoverskud på 9,6 kg P pr. ha. Heri indgår, at det ansøgte dyretryk på arealerne er 1,7 DE/ha.

De miljømæssige aspekter omkring vandløb og søer bliver reguleret gennem Statens vandplanlægning. Det aktuelle projekt er således som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det vil ifølge ansøgningen medføre et tilladt P-overskud på 9,8 kg P/ha, og idet det faktiske overskud er 9,6 kg P/ha er det generelle beskyttelsesniveau overholdt.

Påvirkning af vandløb

På erosionstruede udbringningsarealer som f.eks. kraftigt skrånende arealer eller vandløbsnære humusjorde, hvor der kan være en forøget risiko for fosfortab, gøres en særlig indsats for at reducere risikoen for tab af fosfor til overfladevand.

Mark 25-0 ligger op til et vandløb men terrænet er minimal skrånende mod vandløbet.

Mark 32-0 og 81-0 er skrånende mod et vandløb, men da der i ansøgningen er en bred bræmme på minimum 20 meter mellem marken og vandløbet, vurderes der ikke at være behov for at stille vilkår til driften.

Påvirkning af søer

Arealerne i nærværende godkendelse afvander til Bredvad Sø og Mossø, og ligger i et område, der af Miljøstyrelsen er udpeget som "opland til fosforfølsomt Natura 2000 område".

Bredvad Sø er en 18 ha stor lavvandet sø, hvor sammensætningen af undervandsvegetationen og fiskebestanden ikke er kendt, men der er observeret store mængder af vandplanten børstebladet vandaks. Fiskebestanden formodes overvejende at bestå af skaller og aborrer. Vandkvaliteten i søen er helt afhængig af vandkvaliteten i Gudenåen, og der er derfor ikke fastsat en grænse for den maksimale acceptable tilførsel af fosfor til søen.

Mossø er Jyllands største sø med et overfladeareal på 1.690 ha, og har både i kraft af sin størrelse og naturskønne beliggenhed stor regional og national betydning. Søen er opdelt i bassiner og tilstanden i bassinerne er forskellige. Generelt er tilstanden i østbassinet god med klart vand og undervandsplanter mange steder. Den dominerende plante i østbassinet er krybende vandaks. Vestbassinet kan karakteriseres som typisk næringsstofforurenet med en beskedent

¹² Fosforklasser omfatter drænet lerjorde med angivelse af jordens fosfortal eller lavbundsjorde, altså jorde, hvor der er risiko for fosforudvaskning. Der er i alt fire fosforklasser.

undervandsvegetation, en kraftig rørskov og næringsrig søbund.

Der er 19 fiskearter i Mossø, hvilket gør den til den sø i Danmark, der har den mest artsrige fiskebestand. Miljøtilstanden i søen er inde i en positiv udvikling, men målsætningen er endnu ikke opfyldt, hvilket til dels skyldes en for stor belastning med fosfor.

Det aktuelle projekt er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Der er ifølge ansøgningen tilladt et P-overskud på 9,8 kg P/ha/år, og idet det faktiske overskud er 9,6 kg P/ha/år er det generelle beskyttelsesniveau overholdt.

Der stilles vilkår om, hvor meget fosfor der i alt må udbringes på markerne, samt at der ikke må udbringes anden organisk gødning som f.eks. affald på arealerne.

Baggrunden for at der ikke må udbringes anden organisk gødning (som f.eks. slam) på arealerne, er at dette typisk har en anden sammensætning af næringsstoffer i forhold til husdyrgødning, og at en vurdering af dette ikke indgår i det ansøgte projekt.

3.6 Ammoniak fra udbringning

I dette afsnit gøres der rede for påvirkning af natur som følge af ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

Ansøger tekst

Der inddrages ikke arealer, som ikke tidligere har været dyrkede. De ejede og forpagtede arealer i denne godkendelse modtager i dag alle husdyrgødning.

Kommunens vurdering

Horsens Kommune har foretaget en vurdering af, hvordan markdriften vil påvirke beskyttede arter og naturområder. Vurderingen forudsætter at generelle lovkrav herunder vandløbslovens bræmmekrav og husdyrgødningsbekendtgørelsens regler vedr. udbringning af husdyrgødning overholdes.

Markerne ligger i to områder, det ene omkring Yding og det andet øst for Åstruplund. Foruden disse ligger to enkelte marker mellem Østbirk og Vestbirk.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Alle udbringningsarealerne ligger mere end 500 meter fra nærmeste Natura 2000-område (nr. 54, Yding Skov og Ejer skov). Mellem Natura 2000-området og de nærmeste marker ligger skovklædte arealer. Horsens Kommune vurderer på den baggrund, at driften af arealerne ikke har indflydelse på det internationale naturbeskyttelsesområde eller arter som udgør udpegningsgrundlaget for området.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Kategori 1

Ikke relevant pga. stor afstand. Se ovenstående afsnit om Natura 2000.

Kategori 2

Hvor afstanden er kortest, er der ca. 770 meter mellem kategori 2-natur (et overdrev) og et udbringningsareal (se kort nedenfor, hvor overdrevet er markeret med orange skravering).

Ortofoto © COWI

Der vurderes ikke, at være risiko for at udbringning på markerne til Bredvadmøllevej 42 vil forringe overdrevets nuværende tilstand.

Alle øvrige udbringningsarealer ligger mere end 300 m fra naturarealer, som er omfattet af kategori 2.

Kategori 3

En række udbringningsarealer afgrænses af naturområder i form af moser og overdrev, som er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kategori 3.

De vigtigste er opsummeret i nedenstående tabel.

Mark	Kommentar
32-0	Marken afgrænses mod nord af et artsrigt overdrev, men terrænet er skrånende fra overdrevet mod marken.
30-0	Marken afgrænses mod sydøst af et overdrev. Terrænet er meget svagt skrånende mod overdrevet.
81-0	Marken grænser op til et overdrev, men er ikke skrånende mod naturområdet.
27-0	Vest for marken ligger en mindre mose med et vandhul. Marken er kun svagt skrånende mod naturområdet, som ved en besigtigelse i 2010 blev beskrevet som moderat næringsrig og forholdsvis artsrig.
25-0	Nord for marken ligger to mindre overdrevsområder. Mod øst grænser marken op til endnu et mindre overdrev. En lille del af marken er svagt skånende mod de nordlige overdrev, men marken er ikke skrånende mod det østlige overdrev. Alle tre områder er besigtiget i 2010 og beskrevet som næringsrige.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, ligger flere marker tæt på beskyttet natur, som også i nudriften belastes med kvælstof, som tabes fra markerne. Det ansøgte vurderes ikke at medføre en yderligere belastning af naturområdernes og der er derfor ikke hjemmel til at stille vilkår vedr. anvendelsen af udbringningsarealerne. Horsens Kommune skal dog gøre opmærksom på at de generelle regler vedr. udbringning af husdyrgødning skal overholdes.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Horsens Kommune har ikke kendskab til forekomster at nogen af bilag IV-arterne indenfor eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne. Det kan dog ikke udelukkes af flagermus, markfirben, spidssnudet frø eller stor vandsalamander raster eller yngler nær udbringningsarealerne. Odder der findes i Gudenå-systemet vil sandsynligvis kunne træffes sporadisk på udbringningsarealerne.

Markfirben findes især på solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation. Sydvestskrående partier med sparsomt plantedække kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirbenet. Da der ikke inddrages nye arealer vurderes mulige raste- og ynglesteder ikke bliver påvirket.

Stor vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, især øst for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog anvendes som rasteområde. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. Spidssnudet frø findes udbredt over det meste af landet og kan yngle i mange slags vådområder og vandhuller af forskellig type og størrelse. Det kan ikke udelukkes at spidssnudet frø og stor vandsalamander yngler eller raster i vandhuller på eller i nærheden af ejendommens udbringningsarealer. Det vurderes at overholdelse af vandløbslovens krav om udlægning af bræmmer vil sikre potentielle levesteder for padder imod forringelse. Anvendelse af udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at ville medføre forringelser af tilstanden i vandhuller eller andre egnede yngle/rastelokaliteter og derfor vil de beskyttede arter af padder ikke skades af det ansøgte.

Da der ikke fældes levende hegn eller enlige træer vurderes markdriften ikke at ville påvirke arter af flagermus.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke af husdyrlovens § 7

Kommunen er jf. naturbeskyttelsesloven forpligtet til at tage vare på de beskyttede naturområder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, så de sikres imod en tilstandsændring. Udbringningsarealerne afgrænses flere steder af beskyttede enge. De vigtigste er opsummeret i nedenstående tabel.

Mark	Kommentar
24-0	Marken afgrænses mod syd af en eng, som er besigtiget i 2010 og beskrevet som forholdsvis artsrig. Marken er svagt skrånende mod engen.
25-0	Nord og øst for marken ligger mindre engarealer. Begge enge er besigtiget i 2010 og den som ligger nord for marken beskrives som næringsrig. Engen mod øst har en artsrig vegetation og er bl.a. voksested for engblomme og flere arter af star. Marken er svagt skånende mod engen, men adskilles fra den af et vandløb.

Udbringning af husdyrgødning vurderes ikke at ville medføre tilstandsændring i de § 3-beskyttede naturområder og der er derfor ikke behov for at stille vilkår.

Samlet vurdering

Det er kommunens samlede vurdering, at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området, herunder de internationalt beskyttede arter og naturområder.

3.7 Gener fra udbringning

Ansøger tekst

Antallet af transporter for transport af gylle, ses af afsnit 2.4.6. I afsnittene under 2.4 er gener i forhold til udbringning af husdyrgødning beskrevet.

Der vil være lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på arealerne. Udbringning af husdyrgødning vil dog være begrænset til få dage om året, og der er på husdyrbruget stor opmærksomhed på at tage hensyn til naboer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Der vil i videst mulig omfang kun blive udbragt husdyrgødning indenfor normal arbejdstid, dog kan det i visse perioder være nødvendigt at udbringe gødning på andre tidspunkter. Disse perioder forsøges minimeret, men særligt vejret kan være med til at sammenpresse udbringningen.

Udbringning af gylle foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen.

Kommunens vurdering

Generelt

Udbringningen må ikke give anledning til unødige gener og husdyrgødning, der udbringes på ubevoksede arealer, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer. Det skal ske på en måde, så der ikke er risiko for, at gødningen kan blive skyllet i dræn, vandløb eller søer, for eksempel ved tørbrud eller kraftigt regnvejr.

Der gælder endvidere at udbringning af flydende husdyrgødning skal ske ved slangeudlægning, nedfældning eller lignende og at udbringning på sort jord og vedvarende græs skal ske med nedfældning eller med forbehandlet gylle.

Lugt

Der kan forekomme lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Udbringning af husdyrgødning foregår dog i kortere perioder, få gange om året, hvilket betyder, at disse lugtgener vil være af mindre betydning end lugt fra husdyrbrugets anlæg.

Særligt vedrørende lugt bemærkes, at det er praksis ved reguleringen af husdyrbrug at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Således må beboere i landzone tåle mere lugt fra husdyrbrug end beboere i byzone, hvor der er husdyrbrug i nærheden af byen, jf. f.eks. Miljøklagenævnets afgørelse nr. 130-00235. Reglerne om begrænsning af lugtgener tager derfor primært sigte på beskyttelse af boliger i samlet bebyggelse og nuværende eller kommende byzoneområder

Trafik

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan f.eks. opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgødning og anden form for gødning.

Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til virksomheden. For virksomhedens egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel. Endelig kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter.

Det er Horsens Kommunes vurdering at de generelle regler på området, er tilstrækkelige til at sikre at der fortsat ikke opstår gener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning fra ejendommen. Der er derfor ikke stillet specifikke krav.

4 Samlet beskrivelse og vurdering af BAT

Staldindretning og fodring

For beskrivelse og vurdering af staldindretning og fodring i forhold til BAT se afsnit 2.1 "Dyrehold, staldindretning og management samt beregning af BAT."

Management

For beskrivelse og vurdering af management i forhold til BAT se afsnit 2.1 "Dyrehold, staldindretning og management samt beregning af BAT."

Energiforbrug

For beskrivelse og vurdering af energiforbrug i forhold til BAT se afsnit 2.3.1 "Energiforbrug".

Vandforbrug

For beskrivelse og vurdering af vandforbrug i forhold til BAT se afsnit 2.3.2 "Vandforbrug".

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

For beskrivelse og vurdering af opbevaring og udbringning af husdyrgødning i forhold til BAT se afsnit 2.5.2 "Husdyrgødning og foder" og afsnit 3.2 "Gødningsregnskab".

Samlet vurdering af BAT

Det vurderes samlet, at bedriften anvender BAT indenfor ovenstående områder.

5 O-alternativ

Ansøger tekst

O-alternativet beskriver forholdene, hvis ikke udvidelsen finder sted.

O-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt, idet der ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet.

Desuden vil der ved et 0-alternativ ikke blive udarbejdet en miljøgodkendelse for ejendommen. Der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i miljøgodkendelsen.

Kommunens vurdering

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidig med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor må produktionen løbende optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres og udvides, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser det giver.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet er det Horsens Kommunes vurdering, at opførelse af ny stald på Bredvadmøllevej 42 ikke vil betyde væsentligt øgede gener for naboerne, jf. kapitlerne om lugt-, støj-, støv-, lys- og fluegener.

Det er Horsens Kommunes vurdering at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet, dvs. ingen opførelse af ny farestald, vil være at hindre ansøger i at udvikle sin bedrift i området. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser i lokalområdet.

6 Forurening, uheld og ophør

Ansøger tekst

Redegørelse for uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det, at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie m.v. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilket har en fast plads på staldkontoret og i ejers privatbolig.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovlig-

tigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Dieseltankene er hævet over jorden og placeret hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

Der er også på ejendommen udarbejdet en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer. Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadesvirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Ophør

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

Kommunens vurdering

Horsens Kommune vurderer med baggrund i ansøgers beskrivelse, at virksomheden er indrettet og drives, således at spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer kan forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Efter Miljøbeskyttelseslovens § 71 har den, der er ansvarlig for forhold eller indretninger, der kan give anledning til forurening, pligt til af egen drift at underrette tilsynsmyndigheden, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer farer herfor.

Derudover fremgår det af Straffelovens § 185, at i egentlige katastrofesituationer, hvor der opstår fare for menneskeliv, består der efter almindelige regler en pligt til øjeblikkeligt at alarmere politi, brandvæsen eller lignende.

I praksis betyder det, at virksomheden først skal ringe til dem, der kan hjælpe med at stoppe forureningen, f.eks. ved at ringe 112 (Miljøvagten kontaktes af alarmcentralen). Derefter kontaktes miljømyndigheden, dvs. Horsens Kommune. Der er stillet vilkår som sikrer dette.

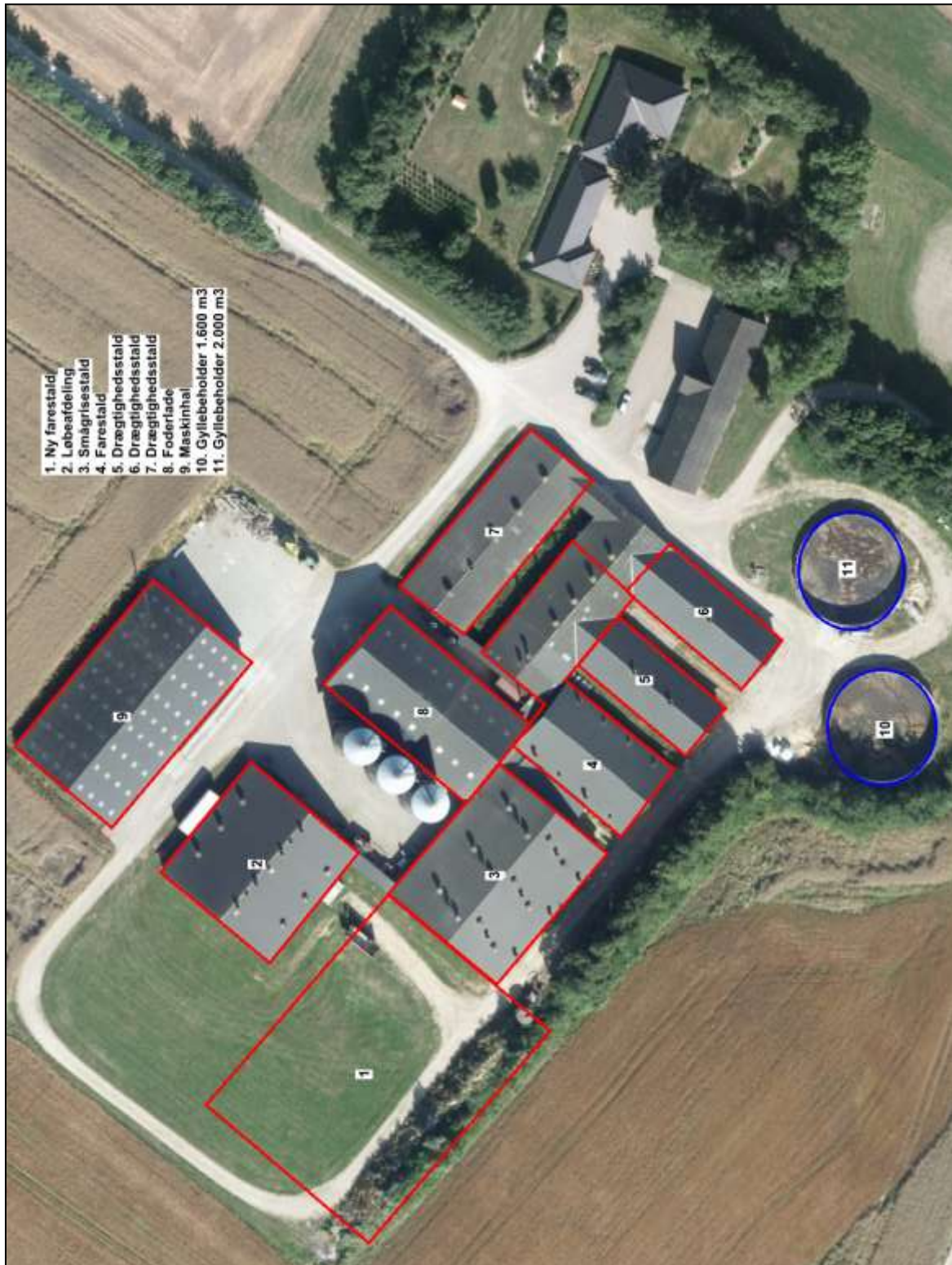
Der er udarbejdet et udkast til beredskabsplan for ejendommen. Der er stillet vilkår om at der skal indsendes en kopi af den endelige beredskabsplan til Horsens Kommune senest den 3. februar 2018.

Når aktiviteter på et husdyrbrug omfattes af § 12 stk. 1, nr. 1-3 i husdyrbrugsloven ophører, træder kapitel 4 b i jordforureningsloven i kraft. Efterfølgende skal kommunen vurdere om der er risiko for menneskers sundhed og for miljøet. Der er beskrevet tiltag som gennemføres såfremt husdyrbruget ophører. Det vurderes at de beskrevne tiltag vil være med til at sikre at risikoen reduceres. Der er stillet vilkår som sikrer at de beskrevne tiltag gennemføres i tilfælde af ophør.

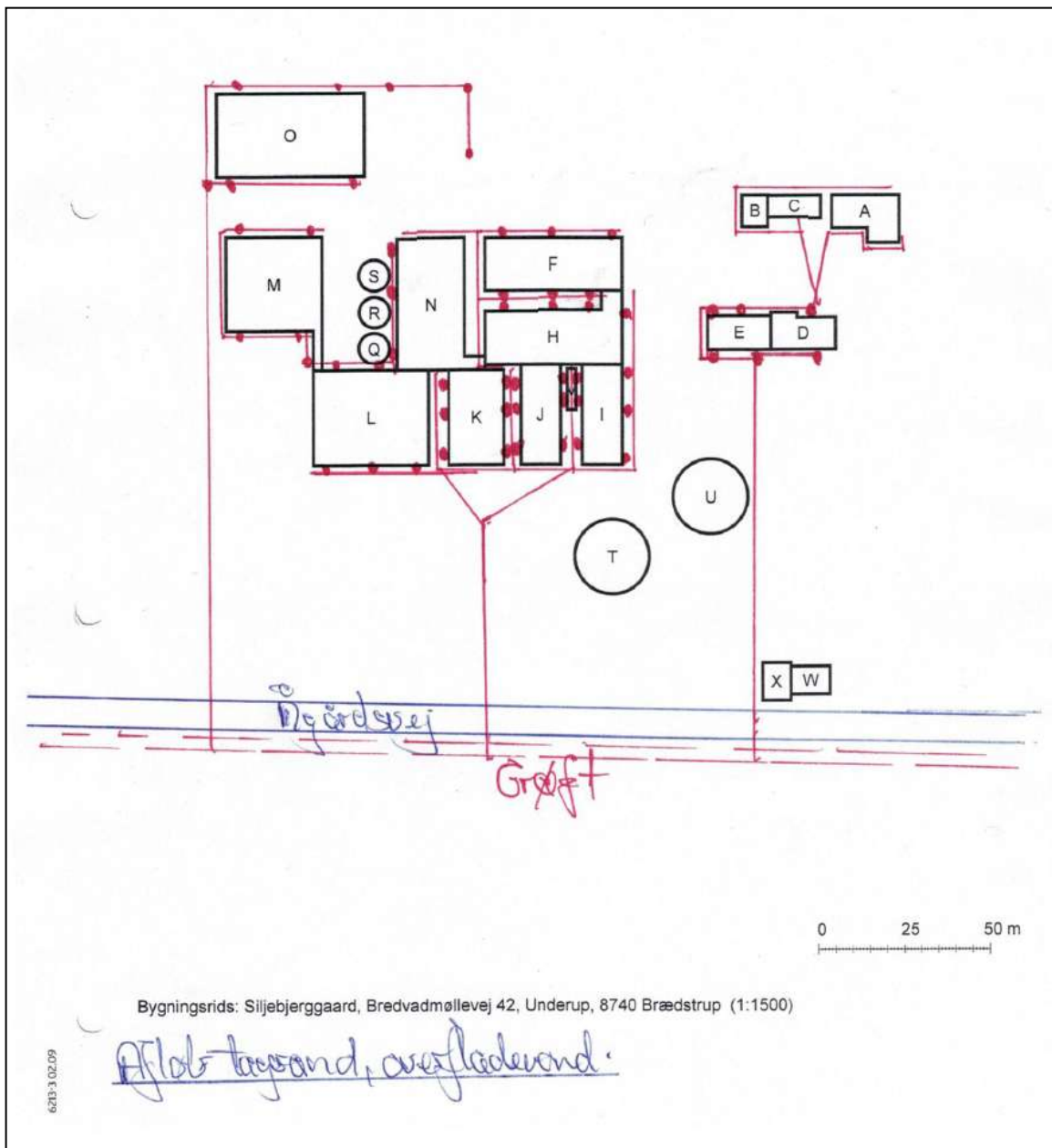
7 Bilag.

7.1 Oversigt over bygning og anlægs nr.

7.2 Kort over afløb til regnvand fra tagflader

7.3 Oversigt over målte afstande i relation til placeringskrav

7.4 BAT- beregning i forhold til ammoniak og fosfor

Ammoniak:

	Antal	Fravænningsvægt, kg	Fravænnede pr. årssø	Staldsystem	Gulvtype	Kg NH ₃ -N pr. produceret svin
Årssøer	334	7,4	35	Eksisterende	Løsgående, delvis spalter	1,74
Årssøer	666	7,4	35	Eksisterende	Individuel, delvis spalter	2,11
Årssøer	234	7,4	35	Eksisterende	Kassestier, fuldspalter	1,43
Årssøer	273	7,4	35	Eksisterende	Kassestier, delvis spaltegulv	0,75

BAT-niveau:

	Antal	Fravænningsvægt, kg	Fravænnede pr. årssø	Emissionsgrænseværdi	BAT niveau	
					Pr. svin*	I alt
Årssøer	334	7,4	35	1,74	1,76	586,4
Årssøer	666	7,4	35	2,11	2,13	1415,6
Årssøer	234	7,4	35	1,43	1,45	338,3
Årssøer	273	7,4	35	0,75	0,77	208,9
I alt						2549,2

*Korrigeret for fravænningsvægt

I de tilfælde, hvor den nye stald kun omfatter en farestald kan emissionsgrænseværdien for farestalden fastsættes som 0,3 gange emissionsgrænseværdien for nye anlæg.

Dvs. at emissionskravet pr. årssø i ny farestald er $2,53 \times 0,3 = 0,759$

Da der er 493 stk. årssøer i den nye farestald er emissionskravet: $493 \times 0,759 = 374,2$

Det samlede emissionskrav for anlægget er dermed **2923,4 kg N årligt**.

Fosfor:

	DE	Staldsystem	Kg P ab lager pr. DE	Kg P ab lager
Årssøer	228,63	Gyllebaserede systemer uden dybstrøelse	23,9	5.464
I alt				5.464

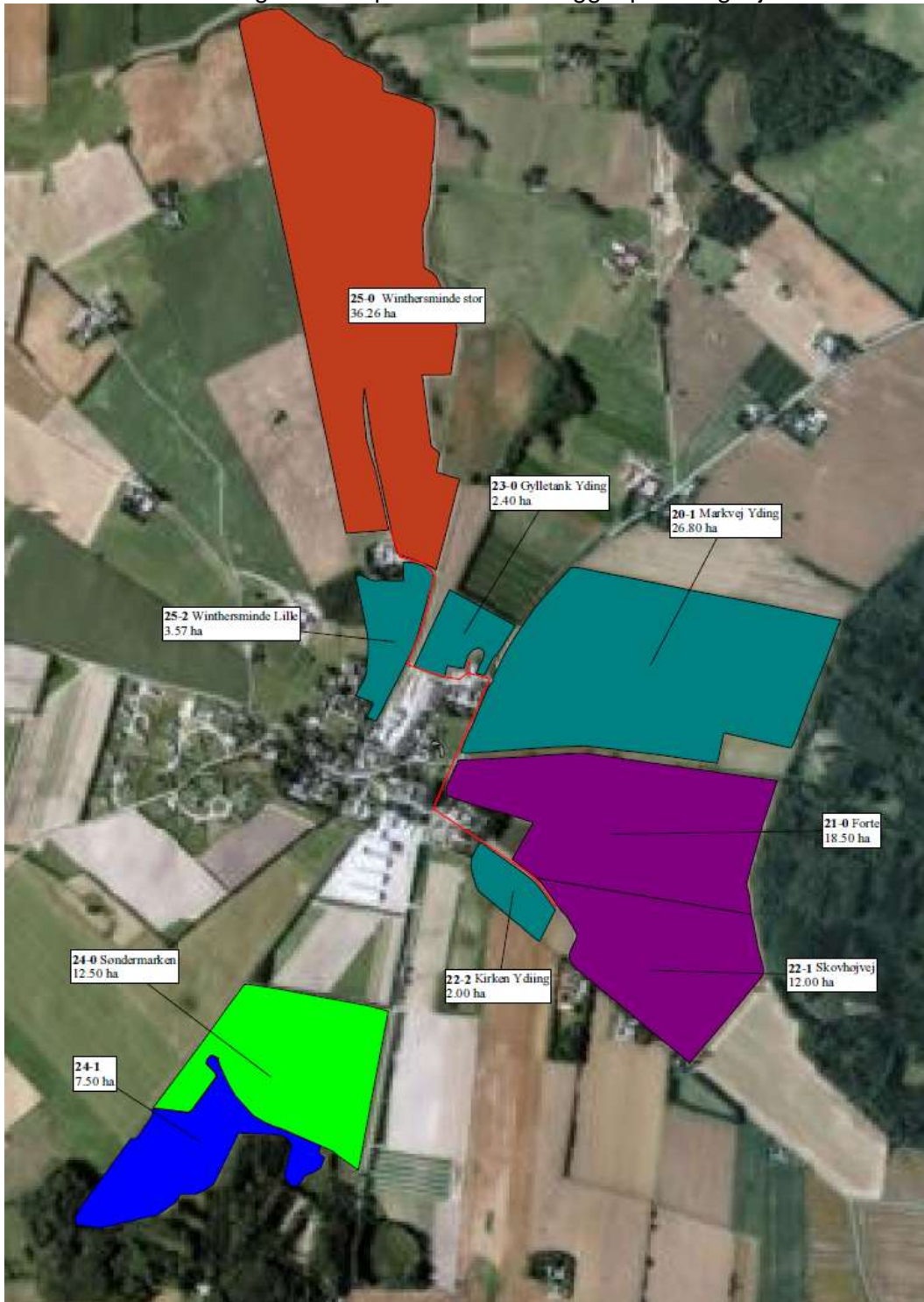

7.5 Transportruter

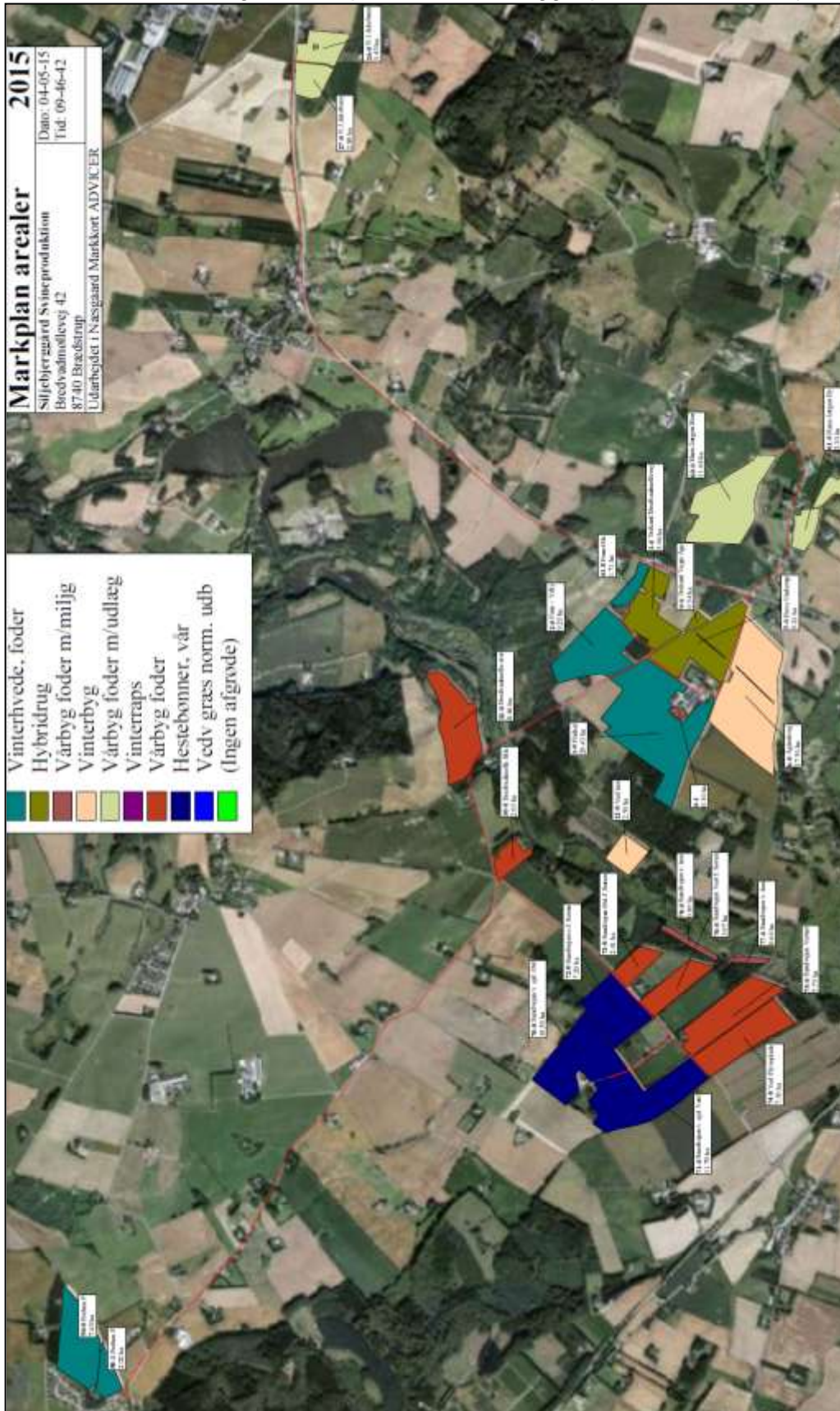
De røde streger angiver transportruterne.

Nedenstående kort angiver transportruter for anlægget på Ydingvej 21

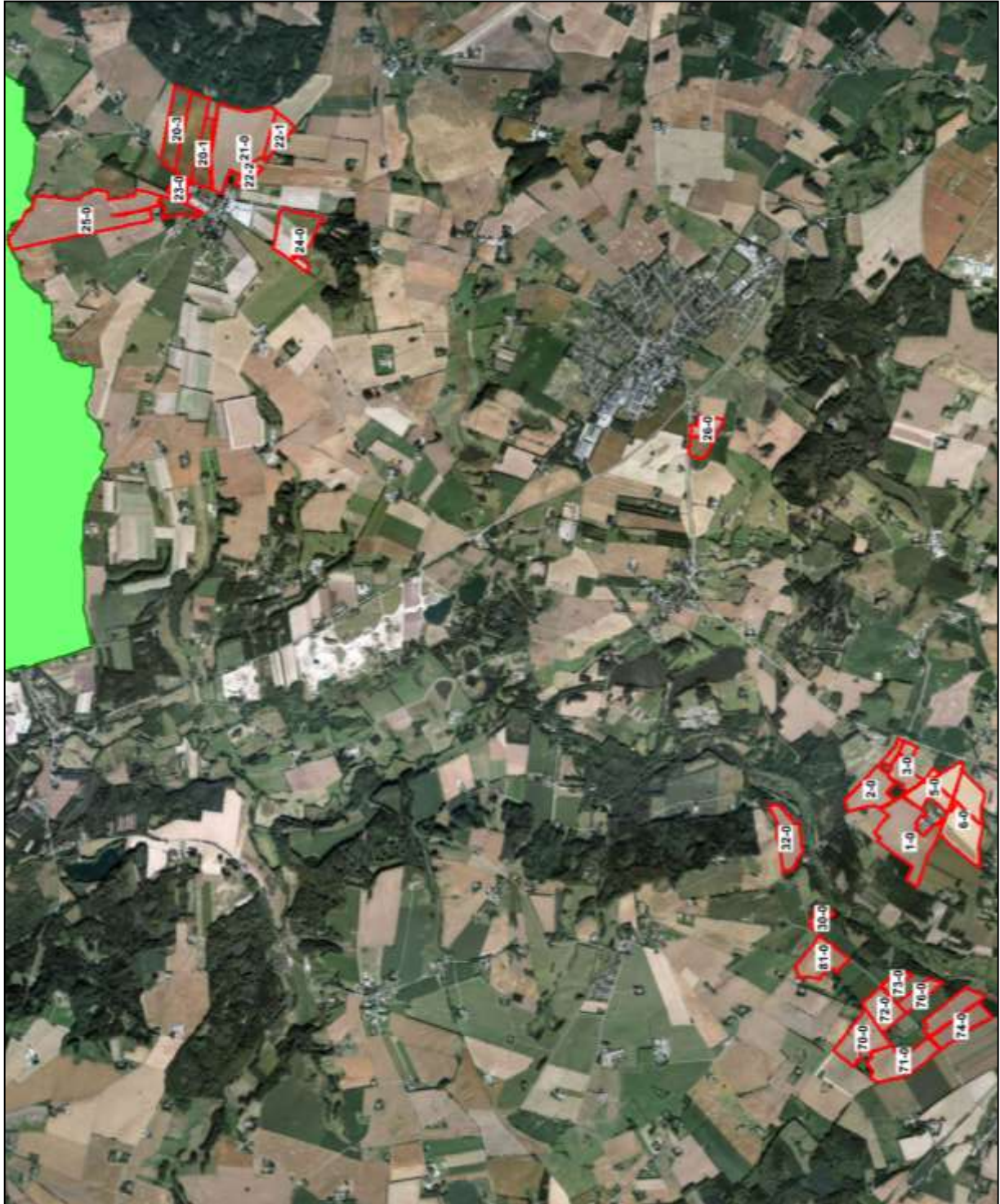

Nedenstående kort angiver transportruter for anlægget på Bredvadmøllevej 42.

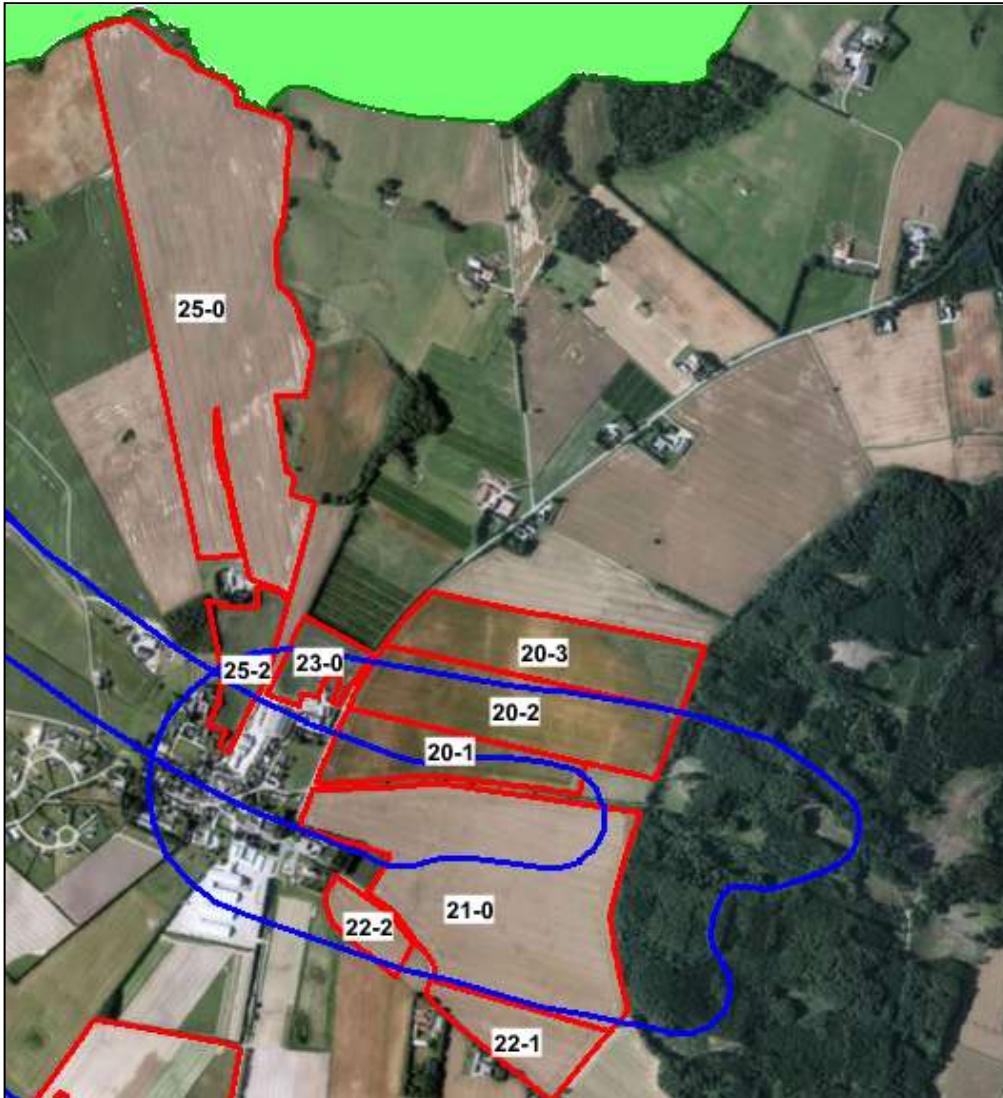
7.6 Udspretningsarealer

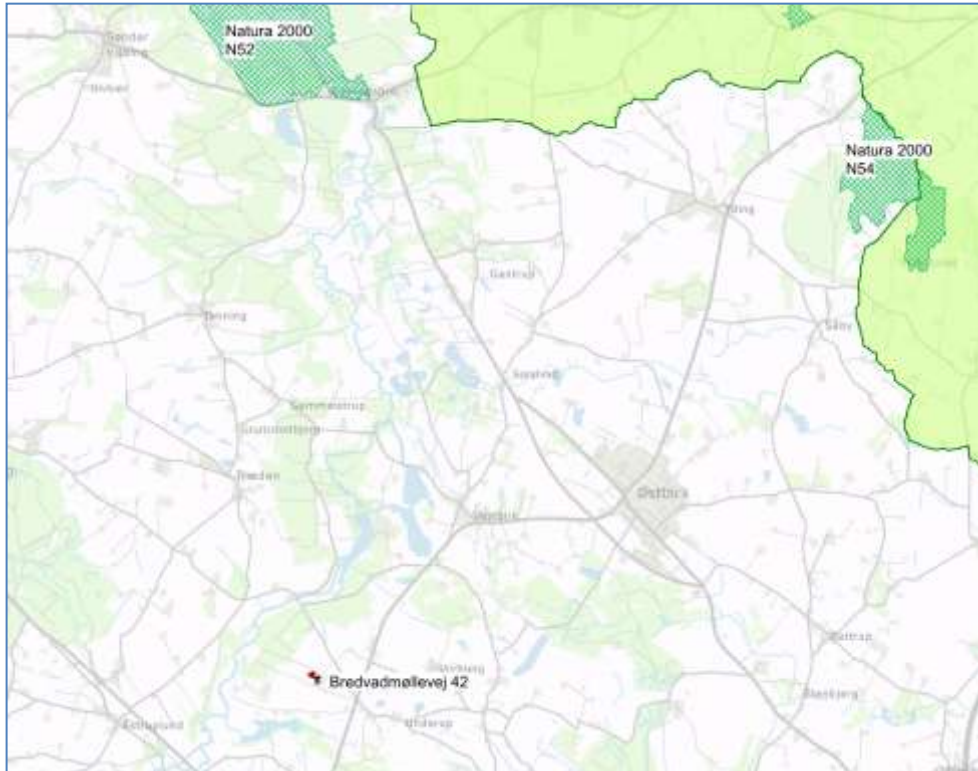
7.7 Arealer i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI)

Det nitratfølsomme indvindingsområde (NFI) er beliggende indenfor den blå streg.

7.8 Anlægget og nærmeste Natura 2000-område

7.9 Anlægget og de nærmeste kategori 2- og 3-arealer

7.10 Liste med ejere af udbringningsarealer

Navn	Adresse	Post nr.	Mark nr.
Tove Winther	Ydinggade 25	8752 Østbirk	25-0 og 25-2
Christian Winther	Gammel Skolevej 29	8660 Skanderborg	25-0 og 25-2
Preben Kruise Rasmussen	Skovhøjvej 3	8752 Østbirk	21-0 (delvis)
Jørgen Røjgaard	Bredvadmøllevej 30	8740 Brædstrup	30-0 og 32-0
Bente Harpøth Birk	Skanderborgvej 23	8740 Brædstrup	2-0, 3-0 (delvis) og 41-0
Torben Ditlev Sorgenfri Pedersen	Bredvadmøllevej 28	8740 Brædstrup	81-0

7.11 Erklæring om opbevaringskapacitet**Erklæring om opbevaringskapacitet**

Undertegnede ejer indestår for rigtigheden af nedenstående oplysninger om den nuværende og ansøgte opbevaringskapacitet:

Ejer: Silkeborggård

Adresse: Bredvadmøllevvej 42

Kommune: Horsens kommune

På baggrund af oplysninger fra ejer/forpagter om bedriften samt en faglig vurdering heraf og beregninger udført efter gældende normer og regler, attesterer undertegnede konsulent herved, at ejendommens opbevaringskapacitet efter udvidelsen er tilstrækkelig i henhold til gældende lov.

Beregning af produktion af gylle

	Ton pr. årsvdyr	Ton i alt
1.000 søer		
<u>Løbe (4,05 m3)</u>		
Drægtige (4,76 m3)		
Diegivende (1,76 m3)		

6.343 m3

Opbevaringskapacitet af gylle

	Beholder str.
gyllebeholder	1.600 m ³
gyllebeholder	2.000 m ³
I alt	<u>3.600 m³</u>

Beregningen er udført af:

Dato:

Underskrift/stempel:

□

7.12 Beredskabsplan

BEREDSKABSPLAN MED TEKST OG KORT

UDKAST TIL:

**Beredskabsplan for
Bredvadmøllevej 42**

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3
Brand- og evakuering	4
Overløb af gylle	5
Kemikalie- og oliespild	6
Stophaner / Hovedafbrydere	7
Strømsvigt	8
Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt)	10
Bilag B: Afløbsplan	11
Bilag C: Kort over brandslukningsudstyr, flugtveje m.v. (beredskabsplan)	12

Udarbejdet af: Jacob Justensen, maj 2015

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m. fl. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret på ejendommen.

Kort materiale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen m.m. med angivelse af:

- kemikalierum
- Dieseltanke m.v.
- Afløb gylle og tagvand
- Strømafbryder og afbryder vand
- Slukningsmateriale
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.

Er man i tvivl, ring 1-1-2

Efter brand m.m. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Jacob Justesen 2078 1299

Miljømyndighed	kontaktes på telefon		dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon	112	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon		dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon		dag eller nat.
Gråkjær Miljøcenter	kontaktes på telefon		dag
Landbocenteret	kontaktes på telefon		dag.
Dyrlæge			
	kontaktes på telefon		dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon		dag.
Elektriker	kontaktes på telefon		dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon		dag eller nat.
Ei-selskab SEAS	kontaktes på telefon		dag eller nat.
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon		dag eller nat.

NB: Manglende telefon nr. påføres inden godkendelsen tages i brug.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand, der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt:

Jacob Justesen 2078 1299

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

|

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukker
- Vandslange, højtryksvasker

Se bilag B.

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på fortank – RING 1-1-2

Oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Jacob Justesen 2078 1299

Kontakt miljømyndighederne på tlf xxxxxxxx indenfor arbejdstid, politi 114

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber ud over anlægget og nærtliggende arealer.

Opdæmning kan evt. fortages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord

Se bilag A og B.

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Jacob Justesen 2078 1299

Kontakt miljømyndighederne på tlf xxxxxxxx indenfor arbejdstid, politi 114

Kemikalier til markbrug vil i værste fald løbe ud på gammel møddingsplads, hvor væske kan opsamles i gyllebeholder.

Forsøg opdæmning for at undgå, at kemikalier og olie løber ud over anlægget og nærliggende arealer.

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af kemikalier og olie.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord

Se bilag A og B.

Stophaner / hovedafbrydere

Vand:

Hovedhanen og stophaner er placeret ved målebrønd foran lade.

Elektricitet:

Hovedafbryderen og el-tavler er ophængt depotrum med adgang fra løbestald.

Se bilag A og B!

Strømsvigt instruks

- ❖ Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- ❖ Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.
- ❖ Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
- ❖ Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Transport af bekæmpelsesmidler/pesticider

Sørg for sikker transport af bekæmpelsesmidler til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport vært sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

7.13 Miljøstyrelsens notat om sædskifter

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Standardsædskifter og referencesædskifter

Erhverv
J.nr.
Ref.
Den 8. februar 2012

Dette notat indeholder tabeller, som viser de standardsædskifter, der kan anvendes i forbindelse med miljøgodkendelser og tilladelser efter husdyrgodkendelsesloven. Tabellerne er vist til slut i notatet, og forinden gives en redegørelse om brugen af standardsædskifterne.

Referencesædskifterne er angivet som "Ref.". Referencesædskiftet er det sædskifte som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat er udgangspunkt for den pågældende bedrift. I forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat (grundvand) er det således også sædskiftet i nudrift. Referencesædskiftet på bedriftens arealer bestemmes entydigt ud fra jordtype og krav til de generelt lovpligtige efterafgrøder for svine- og planteavlsbedrifter og grovfoderbehov og krav til efterafgrøder på kvægbedrifter. En bedrift angives som svine- og planteavlsbedrift, hvis antallet af DE fra andet end kvæg, får og geder udbragt på bedriften er større end det angivne antal DE kvæg, får og geder som fremgår af næste afsnit.

For kvægbedrifter er der anført nogle intervaller for grovfoderbehovet angivet DE kvæg per ha (DE fra får og geder skal dog også regnes med). I dette begreb indgår grovfoderproduktion afsat til andre bedrifter beregnet ud fra 3000 FE/DE. Det er derfor et helt andet begreb end de almindelige harmoniregler og anvendes kun til fastlæggelse af referencesædskiftet.

Ved den ansøgte drift kan vælges frit mellem alle sædskifter (bortset fra K12), og miljøeffekten beregnes i forhold til referencesædskiftet. Ved valg af S1 - S12 og K1 - K11 skal sædskiftet tilpasses i forhold til udbringningen af over eller under 0,8 DE/ha i henhold til reglerne om lovpligtige efterafgrøder. S13-S16 kan ikke vælges længere, idet muligheden for at have 100 % vintersæd i stedet for efterafgrøder er ophørt.

Det er frivilligt, hvorvidt der ønskes krav om ændret sædskifte. Det er således muligt at anvende andre virkemidler, som f.eks. skærpede krav til efterafgrøder, uden samtidig at blive pålagt krav til sædskiftet. Hvis der ikke ønskes krav til sædskiftet skal der i IT-ansøgningssystemet i så fald vælges samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker. Hvis sædskiftet derimod ønsket anvendt som virkemiddel, skal samtlige arealer under bedriften medregnes inkl. de sædskifter, som evt. har en større udvaskning end referencesædskiftet. Undtaget herfra er dog kravene på nitratfølsomme områder i forhold til miljøbeskyttelsen af grundvandet.

Ved tilsyn og kontrol med sædskifterne skal alle arealer med samme sædskifte vurderes samlet. Såfremt ændret valg af sædskifte anvendes som virkemiddel, skal der stilles vilkår herom svarende til kriterierne for hvert standardsædskifte i miljøgodkendelsen eller tilladelsen inkl. et evt. krav til pløjetidspunkt.

Arealer med permanent græs

Aralet med permanent græs (sædskifte K13) skal håndteres således, at arealer, der før 1/1 2007 er permanent græs ifølge definitionerne i vejledning om enkeltbetaling, skal angives i ansøgningssystemet som permanent græs i nudrift. En øget anvendelse af permanent græs eller energiafgrøder kan derfor kun bruges som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskningen, hvis det er nye arealer siden 1/1 2007, som inddrages, som permanent græs eller energiafgrøder, og såfremt de stadig er en del af udbringningsarealet.

Grundvandssædskifter

Grundvandssædskifterne består af korn med stigende andel efterafgrøder. Disse efterafgrøder kaldes "miljøgræs" fordi de ikke medregnes som efterafgrøder i Plantedirektoratets terminologi, og derfor heller ikke medfører reduktion i N-kvoten.

Der er desuden følgende krav til "Miljøgræs":

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne procent på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden (kommunen) skal hvert år kunne konstatere et tæt græsdække på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar, at etableringen er vellykket.
- Der accepteres kun udlæg af græs i forbindelse med etablering af dækafrøden, dvs. udlæg af græs om foråret i vintersæd accepteres ikke.
- Der er ingen krav til græsart.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.

Der skal i miljøgodkendelsen eller tilladelsen stilles krav om den valgte procentdel "miljøgræs" og de nævnte krav til etablering og drift. Der skal desuden stilles vilkår om, at sædskiftet ikke må indeholde bælglplanter. Såfremt grundvandssædskifterne er målrettet grundvandsbeskyttelsen skal der foretages en konkret vurdering, således at marker der påvirker samme grundvandsmagasin kan vurderes samlet i forhold til overholdelse af den valgte procentdel "miljøgræs". Marker der påvirker forskellige grundvandsmagasiner kan derimod ikke vurderes samlet. Det bør angives præcist i de stillede vilkår i miljøgodkendelsen, hvilke marker der kan vurderes samlet.

Kvægbrug

Kvægbrug omfattes af bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (harmonikrav på 2,3 DE/ha) har helt specielle krav til sædskiftet og driftspraksis. Disse kan derfor ikke anvende ændrede sædskifter som virkemiddel men bliver pålagt K12. Det vil dog være muligt for disse brug at anvende flere efterafgrøder end kravene, hvis kravet til arealet med roer, græs og efterafgrøder øges tilsvarende. Således vil et krav om 5 %

flere efterafgrøder være ensbetydende med, at 75 % skal dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder i stedet for det normale krav på 70 %. Beregningen foretages i så fald ud fra sædskifte K12.

Vedrørende kvægbrug skal det bemærkes, at ved anvendelse af kvægsædskifter med større græsandel end referencesædskiftet og dermed mindre udvaskning er det et krav, at græsarealer i omdrift kun må pløjes i perioden 1. marts til 1. juni, idet det er en afgørende forudsætning for, at reduktionen i udvaskningen opnås i praksis.

Udvaskningsindeks

I den første tabel er angivet den afgrødesammensætning, som anvendes i udvaskningsberegningerne. I næste tabel er angivet kriterierne for, hvornår hvilke standardsædskifter skal vælges. Der er desuden angivet et udvaskningsindeks. Udvaskningsindekset er angivet for at det er muligt umiddelbart at sammenligne sædskifterne indbyrdes med hensyn til, om udvaskningen er større eller mindre. Indekset kan ikke bruges til at beregne forskellen, idet dette kræver konkrete oplysninger om husdyrbruget. Endvidere er den maksimale % efterafgrøder for hvert sædskifte vist. Årsagen til det maksimale % efterafgrøder er, at de bagvedliggende sædskifter indeholder et begrænset areal med vårsæd.

Efterafgrøder og efterafgrødegrundlag

Efterafgrødegrundlaget har betydning for miljøeffekten, hvis der som virkemiddel ønskes flere efterafgrøder. Hvis der f.eks. ønskes 10 % flere efterafgrøder end de lovpligtige 10 %, vil der i alt skulle stilles vilkår om 20 % efterafgrøder. Disse 20 % vil ved udvaskningsberegningerne blive beregnet ud fra efterafgrødegrundlaget. Således vil en bedrift med 100 ha og et sædskifte K10 have et efterafgrødegrundlag på 84 ha, hvorfor et krav om 20 % efterafgrøder vil svare til 16,8 ha med efterafgrøder. Bemærk at for kvægbrug med harmonikrav på 2,3 DE/ha bliver efterafgrøderne angivet og beregnet anderledes.

Tabeller

Tabellerne over sædskifterne vises på de næste to sider. Den første tabel viser svine- og planteavlssædskifterne, den næste kvægsædskifterne, og derefter grundvandssædskifterne.

Ved tilladelser og miljøgodkendelser må sædskifterne i de enkelte år ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Kriterier for svine og plantesædskifter		Vinterraps	Froafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Efter	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
S1	Ref. lerjord < 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	96	20
S2	Ref. lerjord > 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	93	20
S3	Ref. sandjord < 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	100	40
S4	Ref. sandjord > 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	98	40
S5	Frosædskifte < 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	89	30
S6	Frosædskifte > 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	86	30
S7	Roesædskifte < 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	90	40
S8	Roesædskifte > 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	88	40
S9	Fro+roesædsk. < 0,8 DE/ha		I alt > 15 % i alt + min. 5 % frogræs			0-10 %	89	40
S10	Fro+roesædsk. > 0,8 DE/ha					0-10 %	88	40
S11	Kartoffelsædsk. < 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	97	40
S12	Kartoffelsædsk. > 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	96	40
S13	100 % vintersæd	< 17½%					102	0
S14		17½%-22½%					100	0
S15		22½%-27½%					99	0
S16		> 27½%					97	0

Kriterier for kvægsædskifter og arealer udlagt til vedvarende græs eller energiafgrøder (det er et generelt krav, at græs (inkl. energiafgrøder)-majs+roer udgør mere end 30 %)		Andel af sædskiftet med græs eller kløverroer	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
K1	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	98	65
K2	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	96	65
K3	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	94	60
K4	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	92	60
K5	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	94	50
K6	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	92	50
K7	45-54 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	88	45
K8	45-54 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	86	45
K9	55-64 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	86	35
K10	55-64 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	84	35
K11	65-95 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	65-95 %	80	30
K12	Sædskiftet knyttet til husdyrbrug omfattet af 2,3 DE/ha undtagelsen	særligt krav	80	særligt regel
K13	Vedvarende græs eller energiafgrøder som pil, elefantgræs o.lign. Energiafgrøder medregnes i de > 95 %.	> 95 %	50	0

Grundvandssædskifter		Andel af skiftet med miljøgræs	Udvasknings-index
G1	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 10 % miljøgræs	< 15 %	104
G2	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 20 % miljøgræs	15-25 %	99
G3	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 30 % miljøgræs	25-35 %	95
G4	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 40 % miljøgræs	35-45 %	93
G5	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 50 % miljøgræs	45-55 %	87
G6	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 60 % miljøgræs	55-65 %	83
G7	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 70 % miljøgræs	65-75 %	80
G8	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 80 % miljøgræs	75-85 %	75
G9	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 90 % miljøgræs	85-95 %	70
G10	Alle afgrøder undtagen bælplanter og med 100 % miljøgræs	> 95 %	65